

PREDSTAVLJAMO ↙

Protiraketne vabe za zaščito helikopterjev

INTERVJU ↘

Pogovor z obrambnim ministrom
mag. Borutom Sajovicem

Marko Pišlar

VELIKO SRCE POD UNIFORMO

Pred nami so božično-novoletni prazniki. Z njimi je povezanih veliko lepih trenutkov za vso družino. Ob okraševanju novoletne jelke in v pričakovanju daril še posebej uživajo otroci, ki nestrpno čakajo, kaj jim bodo prinesli dobri možje. Toda številne socialno ogrožene družine, ki živijo v pomanjkanju, si ne bodo mogle privoščiti prazničnega obdarovanja. V Sloveniji je lani pod pragom tveganja revščine živelo več ko 260.000 prebivalcev oziroma slabih 13 odstotkov vseh. Veliko pa je tudi takih, ki niso del te statistike, vendar kljub temu še kako čutijo pomanjkanje, še najbolj med prazniki. Policisti in pripadniki Slovenske vojske so tudi letos združili moči in se decembra pridružili humanitarnim akcijam, s katerimi so zbirali pomoč za družine in otroke v stiski, ter prostovoljno darovali kri na krvodajalskih akcijah po vsej državi. Slovenski vojaki so znani po dobroti. Na tujih tleh se srečujejo z veliko revščino in pomanjkanjem tamkajšnjih prebivalcev, zato se v mednarodnih operacijah in na misijah aktivno vključujejo v različne humanitarne projekte. Stiske posameznikov pa opazijo tudi doma, saj so pogosto pobudniki zbiranja sredstev za tiste, ki se spoprijemajo s hudimi boleznimi in invalidnostjo otrok. S svojimi dejanji vsak dan kažejo, da se pod vojaško uniformo skriva veliko srce. Vsem bralkam in bralcem želim lepe božično-novoletne praznike ter zdravo, srečno, veselo, uspešno, varno in mirno leto 2025!

Foto Bruno Toič

17[↙] VELIČINA RUDOLFA MAISTRA

V Kamniku zaznamovali Maistrov praznik in njegovo leto

12[↙] 30-LETNICA UPRAVE RS ZA ZAŠČITO IN REŠEVANJE

Na Brdu pri Kranju praznovali tri desetletja delovanja

29[↘] SLOVENSKA VOJSKA IZVEDLA NIZ VAJ PRESKOK

Preverili usposobljenost za nacionalno in kolektivno obrambo

28[↙] V SLOVENIJI DRUGO TRANSPORTNO LETALO

Slovenska vojska dobila letalo Edvard Rusjan

36[↗] SREDNJA TRANSPORTNA ČETA USPEŠNO OPRAVILA PREVERJANJE

Preverili končne operativne zmogljivosti

32[↙] VAJA KLEŠČMAN POTRDILA VRHUNSKO USPOSOBLJENOST

Taktična vaja rodov z bojnim streljanjem čete

18[↙] MINISTER NA OBISKU V LATVIJI IN NA SLOVAŠKEM

Prednovoletni obisk pri pripadnikih slovenskih kontingentov

Pogovor z obrambnim ministrom mag. BORUTOM SAJOVICEM

VARNOST NI NE LEVA NE DESNA, TEMVEČ JE NAŠA SKUPNA DOBRINA

BESEDILO Marko Pišlar
FOTO Bruno Toič

V torek, 8. oktobra, je po uspešni predstavitvi in potrditvi v državnem zboru funkcijo obrambnega ministra Republike Slovenije prevzel mag. Borut Sajovic. Dolgoletni tržiški župan in večkratni poslanec državnega zbora, pred imenovanjem na mesto ministra za obrambo tudi vodja poslanske skupine največje koalijske stranke, je vodenje obrambnega resorja prevzel po tem, ko je bil njegov predhodnik Marjan Šarec izvoljen za poslanca v Evropskem parlamentu. Minister Sajovic je v intervjuju za Revijo Slovenska vojska spregovoril o stanju v obrambnem sistemu ter o nadaljnjih načrtih pri vodenju obrambnega sistema.

? KAKO DOŽIVLJATE MINISTRSKO FUNKCIJO NA ENEM IZMED TREH DRŽAVOTVORNIH MINISTRSTEV?

Obrambno ministrstvo je mogočna in dobro vodena ustanova. Po prvih mesecih dela sem ponosen na sodelavke in sodelavce ter zelo motivirane pripadnike Slovenske vojske. Odgovornost, ki jo nosim, je velika, vendar sem prepričan, da s skupnimi močmi nadaljujemo po pravi poti – poti modernizacije, pripravljenosti in dvonamenske uporabe obrambnih zmogljivosti.

? KOT ŽUPAN TRŽIČA STE SE OB RAZLIČNIH PRILožNOSTIH SREČEVALI Z OBRAMBNIH SISTEMOM. KAKŠNE SO VAŠE PRETEKLE IZKUŠNJE Z MINISTRSTVOM?

Občina Tržič je, tako kot številne druge slovenske občine, hribovita in gorata. Skoraj ni bilo leta brez poplav, zemeljskih plazov, skalnatih podorov ali večjega požara. Sodelovanje z obrambnim ministrstvom na različnih področjih je bilo vedno dobro. Spomnim se, ko smo morali na hitro zagotoviti nočitvene zmogljivosti za tabornike, ki jih je prizadela poplava, in ko nam je ob poplavih leta 2008 pri logistični oskrbi Slovenska vojska pomagala s helikopterji in drugo tehniko. Kot župan tržiške občine sem imel s Slovensko vojsko ter silami zaščite in reševanja dobre izkušnje. Seveda pa vedno obstajajo možnosti za izboljšave, zato je pomembno, da si prizadevamo še bolj povezati ljudi in zaščitno-reševalne sile, saj bomo le tako hitreje napredovali. Pri tem je pomoč Slovenske vojske nenadomestljiva, o čemer smo se prepričali ob katastrofalnem požaru na goriškem Krasu leta 2022 in ob lanskoletnih katastrofalnih poplavih, ki so prizadele velik del naše države.

? KAKO OCENJUJETE STANJE V OBRAMBNIH RESORJU?

Po naravi sem optimist in prepričan sem, da so naloge tudi v drugi polovici mandata odlično zastavljene. Rezultati potrjujejo, da je bil prvi del mandata po zaslugi mojega predhodnika, nekdanjega ministra Marjana Šarca, in obeh državnih sekretarjev, dr. Damirja Črnčeca ter Rudija Medveda, odlično zastavljen ter dobro izpeljan. Tudi v prihodnje gremo v pravo smer po jasno začrtani poti. Rdeča nit dela v tem mandatu je modernizacija Slovenske vojske ter področja zaščite in reševanja. Slovenski

vojski in Upravi Republike Slovenije za zaščito in reševanje smo v proračunih za leti 2025 in 2026 zagotovili dodatna finančna sredstva. Vojaško letalsko floto smo okrepili z drugim transportnim letalom Spartan. Pogodba za vozila Boxer je bila razvezana tako, da je država zaradi prekinitve te nepremišljeno podpisane pogodbe ob koncu prejšnje vlade utrpela minimalne stroške, ki so danes že poravnani. Čas je pokazal, da se mednarodne varnostne okoliščine hitro spreminjajo. Tudi izkušnje z vojno v Ukrajini kažejo, da lahko za Slovensko vojsko kupimo ustreznejše število bojnih kolesnih oklepnih vozil 8 × 8 za vzpostavitev bataljonske bojne skupine in izvidniškega bataljona, ki so dobro preizkušena in cenejša. Na tem področju imamo že precej znanja in izkušenj. Glede na zagotavljanje sredstva je nujno, da ta pomembni nakup izvedemo čim prej, ko bodo končani vsi postopki, saj ne gre le za zavezo Natu, temveč predvsem za lastno obrambo in varnost. Slovenija ostaja verodostojna članica Nata in bo izpolnila svoje obljube, ne samo zaradi dogovorjenih načrtov zavezniških zmogljivosti, temveč predvsem zato, ker mora biti slovenski vojak pri obrambi države ustrezno zavarovan, zaščiten in opremljen. Varnost naših vojakov je zame najpomembnejša, saj življenje nima cene. Posodabljam tudi vojaško ladjo Triglav. Kmalu bo popolnoma prenovljena priplula v domače pristanišče, kjer jo bo v Ankaranu čakal nov vojaški privez na pontonskem pomolu, ki se že gradi. Podobno se helikopterska flota Slovenske vojske krepi z nakupom šestih večnamenskih helikopterjev, ki se jim jih bo po načrtih v prihodnjih letih pridružilo še šest. Te zmogljivosti bodo poleg povečevanja obrambne sposobnosti države pomembne tudi pri pomoči v sistemu

zaščite in reševanja ob naravnih in drugih nesrečah ter za zagotavljanje gorskega reševanja. Z že kupljeno baterijo sistema protizračne obrambe IRIS-T in načrtovanim nakupom še dveh baterij bomo močno izboljšali protizračno obrambo države. Prav tako se s Francijo in nekaj drugimi državami dogovarjamo za skupni nakup sodobnih artilerijskih sistemov. Med prednostnimi nalogami posodabljanja ostajata tudi osebna oprema in oborožitev vojaka.

VELIKO NOVIH ZMOGLJIVOSTI IN POSODOBITEV JE DELEŽEN TUDI DRUGI STEBER OBRAMBNEGA RESORJA, TO JE PODROČJE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI.

Tako je. Temeljite posodobitve so tudi v sistemu zaščite in reševanja. Kupljena so bila štiri nova letala za gašenje požarov Air Tractor, ustanovljena je bila posebna enota za podporo gašenju iz zraka, ki od maja letos deluje v okviru Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje. Vse to je bilo izvedeno v rekordnem času. Predstavniki proizvajalca letal so nam povedali, da nobeni drugi državi v tako kratkem času ni uspelo zagotoviti tako delujoče zmogljivosti, in so nam za to čestitali. Novoustanovljena letalska enota pa je letos poleti že precej pomagala pri obvladovanju požarov v naravi. Tudi oba spartana bosta z modulom za gašenje v prihodnje bistveno okrepila podporo gasilcem pri gašenju večjih požarov, še posebej na težko dostopnih območjih. Slovenskim občinam na poplavno ogroženih območjih bomo prihodnje leto razdelili večino izmed 40 novih specialnih tovornih vozil s hidravličnimi dvigali in 164 posebnih večnamenskih menjalnih zabojnikov. Te zmogljivosti bodo znatno okrepile sile za zaščito in reševanje, saj bodo hkrati na voljo več občinam na teh območjih. Del teh zmogljivosti bo uporabljala tudi Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje.

LETOS SMO LAHKO ŠE POSEBEJ ZADOVOLJNI S PRIDOBIVANJEM NOVEGA KADRA ZA SLOVENSKO VOJSKO. SMO ZDAJ NAŠLI PRAVO FORMULO, DA SE ZA SODELOVANJE S SLOVENSKO VOJSKO ODLOČA VSE VEČ MLADIH?

Ocenjujem, da so sodelavci na ministrstvu in moj predhodnik, nekdanji minister Šarec, z več ukrepi pri promociji vojaškega poklica in s sodelovanjem s Slovensko vojsko naredili resničen preboj. Ključna je bila odprava notranjih birokratskih ovir pri postopkih zaposlovanja. Izpostavil bi tudi projekte obnove infrastrukture v vojašnicah Slovenske vojske. Obnavljamo nastanitvene prostore in gradimo nove hangarje, saj nova tehnika, ki pospešeno prihaja v Slovensko vojsko, potrebuje ustrezne prostore. Z obnovo vojašnic smo pripadnikom zagotovili boljše delovne in bivalne razmere. Nakupi sodobne in sofisticirane vojaške opreme številnim mladim izobraženim kadrom omogočajo delo v sodobnih prostorih ter karierni razvoj pri vzdrževanju in upravljanju sodobne tehnike. Dosežki kažejo, da je Slovenska vojska po desetletjih nazadovanja, tako pri sredstvih kot pri kadrih, danes na pravi poti. V zadnjih dveh letih opažamo pozitiven kadrovski trend. Do danes, ko se pogovarjamo, se je v stalni sestavi Slovenske vojske zaposlilo kar 345 novih vojakinj in vojakov, kar je 21 več kot lani. Odlični rezultati so tudi pri pogodbeni rezervi. Lani smo imeli ob koncu leta 888 pogodbenih rezervistov, letos pa smo podpisali 270 pogodb, 84 več kot lani. Številni pogodbenih rezervistov Slovenske vojske je tako ob koncu letošnjega leta naraslo na 1087 pripadnikov. Povečalo se je tudi število udeležencev prostovoljnega služenja vojaškega roka. Lansko število 233 udeležencev, ki so uspešno končali prostovoljno služenje, smo letos povečali za 47. To pomeni, da je letos prostovoljno služenje vojaškega roka uspešno končalo 280 deklet in fantov. Še posebej nas veseli, da se jih je kar 149 odločilo, da se po prostovoljnem služenju pridružijo Slovenski vojski. Dobri rezultati so vidni tudi pri rekordni udeležbi na vojaških taborih, na katerih je letos sodelovalo 1059 udeležencev, in pri štipendiranju. Letos smo podelili 228 novih štipendij. Ministrstvo za obrambo oziroma Slovenska vojska je

s trenutno 555 štipendisti na visokošolskem in srednješolskem izobraževanju največji štipenditor v državi. Ti rezultati niso samoumevni, temveč so posledica trdega dela sodelavcev, zaupanja in spoštovanja, predvsem pa zagotavljanja dobrih delovnih pogojev ter možnosti za napredovanje. Ob koncu bi še izpostavil, da so bili v mandatu te vlade postavljeni ambicioznejši strateški in planski okviri za razvoj slovenskega obrambnega sistema ter prenovljeni ključni strateški dokumenti na obrambnem področju. Ti dokumenti zagotavljajo pravno podlago in jasno začrtane smeri delovanja ter razvoja, kar omogoča dobro in učinkovitejše delo na številnih področjih našega delovanja. Želim si, da bo letos sprejeta plačna reforma dala piko na i vsem dosežkom, saj pomeni pomemben korak za našo državo.

MINISTRSTVO JE OKTOBRA PRVIČ ORGANIZIRALO NAJVEČJO NACIONALNO VAJO KRIZNEGA ODZIVANJA IN UPRAVLJANJA ODPORNOST 2024. ZAKAJ SO TAKE VAJE POMEMBNE?

Čas je za mirnost, preudarnost, previdnost ter razumno in kakovostno pripravo, posodobitev in nadgradnjo sistema kriznega odzivanja države. Razumljivo je, da po več desetletjih miru in stabilnosti v Sloveniji nismo razmišljali o nevarnosti vojne. Trenutno smo relativno daleč od kriznih žarišč, Slovenija pa ostaja varna, stabilna in uspešna država. Vendar je ravno zdaj priložnost, da preigramo scenarije ukrepanja ob krizi in se na morebitne nevarnosti bolje pripravimo. Če smo želeli preveriti delovanje celotnega sistema države v vseh treh vejah oblasti, je bila ta vaja nujna. Na njej je sodelovalo približno 1900 vadbencev iz vseh državnih struktur in subjektov kritične infrastrukture. Pridobljena spoznanja so dragocena in jih bomo uporabili pri nadgradnji sistema kriznega odzivanja in vodenja. V začetku prihodnjega leta, ko bodo sprejeti zaključki vaje obravnavani tudi na vladi, bomo o njih seznanili javnost.

KAKŠNE BODO VAŠE KLJUČNE USMERITVE NA PODROČJU OPREMLJANJA?

Živimo v času, ko tudi v Evropi pogledujemo na drugo stran luže. Predsedovanje najvplivnejši in najpomembnejši članici zavezništva bo 20. januarja 2025

Dosežki kažejo, da je Slovenska vojska po desetletjih nazadovanja danes na pravi poti.

prevzel Donald Trump. Že ob nedavnem obisku v Parizu je jasno sporočil, da od zaveznic pričakuje, da bodo za obrambo namenjale ustrezno višino sredstev. Zavedamo se, da bo treba za zanesljivo financiranje varnosti naših državljanov sredstva za obrambo povečati na dva odstotka bruto domačega proizvoda. Pri tem bomo zagotovili sodobno in varno vojaško opremo in izboljšali pogoje dela vojakov. Nekatere baltske države, Poljska, ZDA in še nekatere druge članice že zdaj za obrambo namenjajo več kot 3,5 odstotka bruto domačega proizvoda, nekatere celo več. Glede na letošnjo porabo in gospodarsko rast ocenjena realizacija za leto 2024 nakazuje obrambne izdatke v višini 1,35 odstotka bruto domačega proizvoda, z že sprejetima proračunoma za leti 2025 in 2026 pa jih bomo povečali na 1,53 odstotka prihodnje leto in 1,60 odstotka bruto domačega proizvoda leta 2026. V teh negotovih časih je nujno več denarja vlagati v našo obrambo in skupno varnost. Prepričan sem, da si bomo za to prizadevali tudi v prihodnjih letih. Kot obrambni minister si želim, da bi se vsi spopadi na svetu čim prej končali, da ne bi več izgubljali dragocenih življenj ter da bi se diplomati usedli za skupno mizo in dosegli pravičen mir. Vsekakor pa moramo biti dobro obrambno pripravljeni, saj obrambna sposobnost vsake države krepi njeno odvratalno držo.

VEČINA NAKUPOV VOJAŠKE OPREME MORA UPOŠTEVATI NAČELO DVOJNE RABE. KAKO OCENJUJETE VLOGO ZMOGLJIVOSTI SLOVENSKE VOJSKE ZA CIVILNE NAMENE?

Ob obisku prizadetih območij med poplavami sem videl, kako pomembna je vloga vojske. Naši vojaki so s helikopterji in inženirsko tehniko reševali življenja in premoženje ljudi. To je prava slika dvojne rabe, ki jo omogoča modernizacija Slovenske vojske. V poplavah v Črni na Koroškem so bili med prvimi posredovalci, poleg gasilcev, pripadnikov Civilne zaščite in gorskih reševalcev, tudi pripadniki Slovenske vojske. S svojo inženirsko tehniko, helikopterji in logističnimi zmogljivostmi so bistveno prispevali k reševanju in pomoči. Tudi za take namene smo kupili novi transportni

letali, večnamenske helikopterje in drugo vojaško tehniko, ki omogoča dvojno rabo. Obnavljamo letališko in drugo vojaško infrastrukturo, ki je poleg osnovnega obrambnega namena uporabna tudi za pomoč civilnemu prebivalstvu. Kot pomemben projekt dvonamenskosti bi posebej izpostavil načrtovano gradnjo zdravstvenega centra za izjemne razmere v okviru Bolnišnice dr. Petra Držaja v Ljubljani. Ta center bo zagotavljal zdravstveno oskrbo za vojaške potrebe, hkrati pa bo namenjen tudi javnemu zdravstvu, v sodelovanju z Univerzitetnim kliničnim centrom Ljubljana. Pogodba je že podpisana, gradbeno dovoljenje pa pričakujemo jeseni prihodnje leto. Napredujemo tudi pri gradnji centra za kibernetko varnost v neposredni bližini Ljubljane. Ministrstvo za obrambo dobro sodeluje z občinami, saj veliko sredstev namenimo tudi za izboljšanje lokalne infrastrukture. To infrastrukturo v občinah, v katerih smo zelo prisotni, tudi souporabljamo. Prizadevamo si tudi za čim hitrejšo in učinkovitejšo posodobitev cestne in železniške infrastrukture, saj je Slovenija zaradi svoje geostrateške lege pomemben koridor za premik zavezniških sil

z zahoda na vzhod. Ta nova infrastruktura bo poleg obrambnih name-nov zagotavljala tudi boljši in hitrejši premik za državljane. Investicije iz obrambnega proračuna v take projekte ne povečujejo le obrambne spo-sobnosti države, temveč prinašajo koristi za vse njene prebivalce.

❓ KONČUJE SE MAISTROVO LETO, V KATEREM SMO NA ŠTEVILNIH PRIREDITVAH IN DO-GODKIH POČASTILI NJEGOVO DELO IN ZASLUGE, DA NAM JE OB KONCU PRVE SVETOVNE VOJNE PRIBORIL DANAŠNJO SEVERNO MEJO. SO TAKI PROJEKTI TUDI POMEMBEN DEL PROMOCIJE VOJAŠKEGA POKLICA?

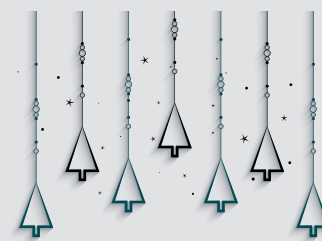
Vsekakor. Končujemo Maistrovo leto, pri praznovanju katerega je po-membno vlogo imelo prav obrambno ministrstvo. Pobuda nekdanjega ministra Marjana Šarca je našla podporo na vladi, Slovenci pa smo jo z veseljem sprejeli. General Maister je v svojem razglasu leta 1918 pouda-ril, da je naša sveta dolžnost braniti domovino, premoženje in življenja naših dragih. Danes ni nič drugače. Želim si, da Maistrov pozitiven duh, ki spodbuja razmišljanje o obrambi domovine, sodelovanju, pripadnosti in tovarištvu, živi še naprej. Ta duh nas opominja, da je Slovenska vojska pomemben steber, ki zagotavlja obrambo države, suverenost na njenem ozemlju in ne nazadnje skupaj s Civilno zaščito varnost ter zaščito pre-bivalcev ob naravnih in drugih nesrečah. V javnosti je danes Slovenska vojska bistveno bolj cenjena, kot je bila v preteklosti. Duh v obrambnih strukturah mora biti optimističen, da ljudje občutijo, da je naše delo dra-goceno in pomembno. Kjer namreč vladata ponos in optimizem, ljudje radi delajo. Naša naloga je, da ta duh krepimo. Po dveh letih pozitivnega trenda na kadrovskem področju se zavedamo, kaj delamo dobro in kaj ljudi navdušuje za vstop v naše vrste. V nasprotju z mnogimi drugimi dr-žavami trenutno ni potrebe po razmišljanju o ponovni uvedbi obveznega služenja vojaškega roka. Izpostavil bi tudi možnosti za izobraževanje in razvoj kariernih poti. V Slovenski vojski ne potrebujemo le dobro fizično usposobljenih vojakov, temveč tudi letalske tehnike, inženirje, računal-ničarje, informatike, kemike, strokovnjake za kibernetsko varnost in še številne druge poklice, saj današnji vojak razpolaga s sodobno in sofisti-cirano vojaško opremo. Slovenski obrambni sistem in Slovenska vojska zagotavljata dobre pogoje za delo, osebno rast in razvoj, izboljšali smo tudi plače naših pripadnikov. To mora ostati naša naloga tudi v priho-dnosti. Pomemben del promocije vojaškega poklica, poleg oglaševanja in predstavitev vojaških poklicev na prireditvah in kariernih sejmih, so tudi naši vrhunski športniki, člani Društva upokojencev Ministrstva za obrambo, Zveze slovenskih častnikov in drugih veteranskih ter domo-ljubnih organizacij, s katerimi ima ministrstvo podpisane letne pogodbe o sodelovanju.

❓ MNOGI SE GLEDE NA TRENUTNE RAZMERE V SVETU SPRAŠUJEJO, ALI SMO NA PRAGU JEDRSKE VOJNE IN ALI IMAMO DOVOLJ UPORABNIH ZAKLONIŠČ. JE TA GROŽNJA RESNA IN REALNA TER KAKO SMO V SLOVENIJI NA TO MOREBITNO NEVARNOST PRIPRAVLJENI? Jedrsko orožje je najbrutalnejše, nedopustno in prepovedano sredstvo v sodobnih vojaških spopadih, v katere so vključene države, ki imajo med svojimi zmogljivostmi tako orožje. Tistih nekaj ljudi, ki je preživelo strahote uporabe druge atomskih bomb v Hirošimi in Nagasakiju, je svoje življenje posvetilo prenašanju sporočila človeštvu, da se to nikoli več ne sme po-noviti. Sem optimist in menim, da se države, ki tako orožje posedujejo, zavedajo posledic njegove uporabe. Jedrsko orožje je danes namenjeno kazanju moči in odvracanju drugih od uporabe takšnega orožja, ki bi za našo civilizacijo pomenilo vprašanje obstoja na tem planetu. To potrjujejo tudi primeri medsebojnega obveščanja med največjima jedrskima vele-silama, ZDA in Rusijo, tudi v napetih okoliščinah, kot je bil primer ruske rakete Orešnik. Slovenci smo lahko mirni, saj sem prepričan, da se pri nas

kaj takega ne more zgoditi. Zaklonišča bomo še vedno koristili le za vaje in iz-boljšanje obrambne pripravljenosti, ne pa za dejansko uporabo zaradi jedrske-ga napada. Kljub temu je pomembno, da imamo seznam vseh zaklonišč in da ta ostanejo funkcionalna. Na Ministrstvu za obrambo bomo, ker imamo na tem področju le omejene pristojnosti, prek Inšpektorata za varstvo pred naravni-mi in drugimi nesrečami prihodnje leto temu področju namenili več pozornosti kot v preteklosti.

❓ KAKŠNO LETO 2025 NAS ČAKA V OBRAMB-NEM SISTEMU?

Slovenski pesnik France Prešeren je pred skoraj 200 leti napisal: »Edinost, sreča, sprava, k nam naj nazaj se vrne-jo; otrok, kar ima Slava, vsi naj si v roke sežejo.« Po svojih najboljših močeh se bom v parlamentu in na odboru za ob-rambo trudil, da sta varnost in obramb-na pripravljenost skrb nas vseh ter da to ne bo le vprašanje, ki zadeva samo po-zicijo in opozicijo. Varnost ni ne leva ne desna, temveč je naša skupna dobrina, zato naj bo močna, krepka in enotna. V novem letu vsem želim veliko sreče, zdravja in optimizma, sodelovanja, var-nosti in miru. Zagotovo nas čaka dobro leto, če ga bomo kot takega sprejeli ter se za to vsak dan trudili. Varnost je temelj napredka in blaginje, brez česar kot država ne moremo delovati. Hvale-žen sem vsem zaposlenim na obramb-nem ministrstvu, v Slovenski vojski ter sistemu zaščite in reševanja, da ste me kot ministra dobro sprejeli, zato se čutim dolžnega, da vam z dobrim ter vztrajnim delom to tudi vrnem. Čestitke tudi ob prazniku naše domovine, dne-vu samostojnosti in enotnosti. Svoje voščilo še posebej namenjam pripadni-cam in pripadnikom Slovenske vojske, ki v mednarodnih operacijah in na mi-sijah daleč od doma ter svojih najbližjih na kriznih žariščih po svetu prispevate svoj pomembni delež k miru in varnosti v svetu. Varnost ni politično vprašanje, temveč temelj naše blaginje in suvere-nosti. Z odgovorno modernizacijo, med-narodnim sodelovanjem in predanostjo naših vojakov ter pripadnikov zaščite in reševanja bomo zagotovili mirno priho-dnost za vse državljane. To je naša sku-pna naloga in odgovornost.

Spoštovani uslužbenke in uslužbenci ministrstva, pripadnice in pripadniki Slovenske vojske, cenjeni bralke in bralci,

v letu, ki se počasi končuje, smo na zunanjepolitičnem in obrambnem področju zaznamovali pomembne obletnice, kot so 20-letnici članstva v Natu in Evropski uniji ter 150. obletnica rojstva in 90. obletnica smrti generala Rudolfa Maistra. Ti mejniki so povezani z zgodovinskimi, po-litičnimi in varnostnimi odločitvami, sprejetimi v specifičnem času in prostoru ter okoliščinah doma in v mednarodnem okolju. Teh dogodkov ne bi bilo brez pogumnih in smelih posameznikov, široke podpore, so-delovanja in razumevanja ljudi ter jasno opredeljenih nacionalnih ciljev. Zato se moramo zavedati, da smo Slovenke in Slovenci največje nacio-nalne projekte v preteklosti ter sedanjosti uresničevali s sodelovanjem, povezanostjo, solidarnostjo in ljubeznijo do domovine.

Te neprecenljive vrednote poosebljate tudi zaposleni na Ministrstvu za obrambo ter širše v sistemu nacionalne varnosti Republike Slovenije. O tem sem se večkrat prepričala ob različnih priložnostih – ob obiskih enot, mednarodnih operacij in misij, na predstavitvah vojaškega pokli-ca, ob praznovanju dneva Slovenske vojske ter ob vaši pomoči ob na-ravnih nesrečah.

Živimo v zahtevnih časih, zato je pomembno, da državljanke in drža-vljani zaupamo v vaše delo ter zmogljivosti države za spoprijemanje z različnimi, tudi kriznimi, razmerami. Veseli me, da se v tem letu kažejo pozitivni trendi pri zaposlovanju v Slovenski vojski, prenovi strateških dokumentov in investicijah. Ključno je, da proračunski razrez in pred-videni dvig obrambnih izdatkov v prihodnjih letih omogočata krepitev obrambnih zmogljivosti ter zmogljivosti zaščite in reševanja. Ob tem pa je treba, skladno s sprejetimi smernicami državnega zbora in mednaro-dnimi zavezami, ustrezno sinhronizirati in uravnotežiti naložbe v projek-te za glavno bojno opremo, dvonamensko rabo, raziskave in razvoj ter zaščito in reševanje. Naša odgovornost je, da imata obrambni resor in njegov temeljni del, Slovenska vojska, zagotovljene pogoje za izvajanje zakonsko predpisanih nalog.

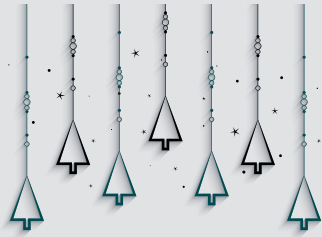
Svet se občutno spreminja v vseh svojih razsežnostih – okoljski, vre-dnostni, socialni, gospodarski, varnostni, energetski, demografski, zdravstveni in drugih. Zato podpiram vse večjo pozornost, namenjeno

odpornosti države in družbe. Kot družba se moramo bolj zavedati po-mena oskrbe prebivalstva ter nepre-kinjenega delovanja gospodarstva in oblasti v različnih okoliščinah. K oza-veščanju in ukrepom pa moramo pri-spevati vsi – na ravni posameznika, lokalnih skupnosti in državnih orga-nov. Tako bomo s skupnimi močmi za-gotavljali pogoje za dolgoročen razvoj in blaginjo.

Spoštovani, vsem zaposlenim, vašim svojcem, pro-stovoljcem, upokojencem in vsem, ki ste na kakršen koli način povezani z de-lovanjem obrambnega ministrstva, se iskreno zahvaljujem za vaš prispevek k uresničevanju njegovega poslanstva v dobro Republike Slovenije. Želim vam mirne in vesele božično-novoletne pra-znike ter ponosno praznovanje dneva samostojnosti in enotnosti. Naj bo leto 2025 leto iskanja poti za mirno reševa-nje vojn in konfliktov – leto, ki bo pri-neslo več človečnosti, medsebojnega razumevanja, solidarnosti ter pravič-nosti. Srečno, Slovenija!

Dr. Nataša Pirc Musar,
predsednica Republike Slovenije
in vrhovna poveljnica obrambnih sil

Spoštovani pripadnice in pripadniki Slovenske vojske,

pred vrati so praznični dnevi in z njimi konec leta, ki je bilo za Slovensko vojsko polno izzivov, uspehov in pomembnih dosežkov. V letu, ki se poslavlja, smo z zanosom in predanostjo izpolnjevali svoje poslanstvo – služiti domovini ter njenim državljanom in državljanom. Tudi v prihajajočem letu ne bomo odstopali od svojega poslanstva, nasprotno, še bolj smelo in suvereno bomo branili Slovenijo ter prispevali k mednarodnemu miru. Preteklosti ne moremo spremeniti, lahko pa se iz nje učimo in izboljšujemo svoje delovanje. Ponosen sem, da smo v letu generala Rudolfa Maistra uspešno končali številne vaje, projekte in operacije, ki potrjujejo našo pripravljenost.

Že januarja smo začeli petmesečno rekonstrukcijo vzletno-pristajalne steze letališča Cerklje ob Krki ter hkrati nadaljevali obnovo vojašnic. Uspešno smo izvedli vaji Preskok in Odpornost, s katerima smo preverili pripravljenost za samostojno delovanje in delovanje v zavezništvu, odpornost države in družbe ter se urili v postopkih.

Z reorganizacijo smo vzpostavili 15. brigado vojaškega letalstva in zračne obrambe, 9. bataljon zračne obrambe, Poveljstvo za doktrino, razvoj, izobraževanje in usposabljanje ter Poveljstvo prostorskih sil Slovenske vojske. Maja smo končali enoletno slovensko predsedovanje Združenju poveljnikov evropskih mornaric. Naši pripadnice in pripadniki pa na tujem delujejo v okviru 12 mednarodnih operacij in misij ter Mirnodobne strukture Slovenske vojske.

Izvedli smo kakovostni prevzem simulacijskega sistema SPIKE-LR in dobili taktični transportni letali Spartan. Na lahka kolesna oklepna vozila 4 × 4 Perun smo namestili oborožitvene postaje CROWS 153. Inženirski 1. in 72. brigade so vse leto sodelovali pri postavljanju montažnih mostov v krajih, prizadetih zaradi poplav. Poleg tega smo s svojimi enotami zagotavljali podporo države gostiteljice oboroženim silam zavezniških držav. Svoje znanje in poslanstvo pa smo začeli širiti tudi v veselje in informacijsko domeno.

Aktivni smo bili pri zaščiti in reševanju ter pomoči državnim ustanovam. Posadke letalstva Slovenske vojske so pomagale pri reševanju v gorah, helikopterski nujni medicinski pomoči ter prevozu darovanih organov. Prav tako so sodelovale pri gašenju požarov doma in v tujini. Slovenska odprava v Severni Makedoniji je rešila sedem življenj.

Razvijali smo vojaško profesijo ter sodelovali z visokošolskimi ustanovami, društvi in organizacijami, pomembnimi za obrambni sistem. Posamezniki so na številnih preverjanjih zmogljivosti, mednarodnih vajah, tekmovanjih in usposabljanjih dosegli vrhunske rezultate. Med dobitniki odličij so bili tudi naši profesionalni športniki.

Poleti smo na vojaških taborih gostili več kot tisoč mladih, prireditelcev V službi

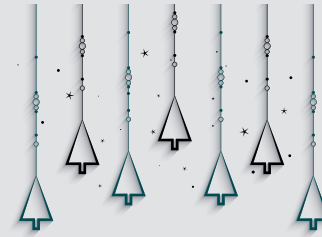
domovine na Celjskem sejmu pa je bila odlično obiskana. S tem smo med mladimi dosegli večji interes in zanimanje. Na številnih medijskih dogodkih in dnevih odprtih vrat vojašnic smo predstavili pomen našega poslanstva. In tako smo leto 2024 resnično živeli v duhu generala Maistra – odločno in pogumno.

Vsega tega brez vaše predanosti, strokovnosti in močne logistične podpore ne bi mogli doseči. Prav tako to ne bi bilo mogoče brez podpore vaših najbližjih. S svojim odgovornim delom, iznajdljivostjo ter širokim naborom veščin ste najboljši promotor Slovenske vojske na domačih in tudi tujih tleh ter garant našega prihodnjega uspeha.

Kljub številnim dosežkom in uspešno opravljenim nalogam moramo pogled usmerjati naprej, v prihodnost, ki jo bo močno zaznamovalo družbeno in politično dogajanje v svetu. Kot pripadnice in pripadniki Slovenske vojske moramo imeti pred očmi naše temeljno poslanstvo – to sta obramba neodvisnosti in ozemeljske celovitosti naše države ter prispevek k odvratalni držbi zavezništva in njegovi kolektivni obrambi.

Dragi pripadnice in pripadniki Slovenske vojske, zahvaljujem se vam za opravljeno delo v preteklem letu. V novem letu pa vam in vašim najbližjim želim veliko sreče, zdravja ter osebnih in poslovnih uspehov. Prepričan sem, da bomo tudi čez dvanajst mesecev lahko ocenili, da svoje poslanstvo opravljamo uspešno in predano.

**Generalpodpolkovnik
Robert Glavaš, načelnik
Generalštaba Slovenske vojske**

Spoštovani sodelavke in sodelavci, bralke in bralci Revije Slovenska vojska,

ob koncu leta 2024 se s hvaležnostjo in ponosom ozrem na dosežke, ki nam jih je skupaj uspelo uresničiti. To leto je bilo polno preizkušenj, pa tudi priložnosti za dokazovanje vztrajnosti, strokovnosti in predanosti našemu poslanstvu. Vsak izmed vas je s svojim prispevkom pomembno prispeval k varnosti in dobrobiti naših ljudi, kar si zasluži spoštovanje ter zahvalo.

Posebej se zahvaljujem vsem, ki ste v kritičnih trenutkih nesebično stopili v ospredje in s svojim znanjem, izkušnjami ter pogumom reševali življenja, omilili posledice naravnih in drugih nesreč ter skrbeli za vzdrževanje sistema zaščite in reševanja na najvišji ravni. Vaš trud in predanost nista ostala neopažena – tako doma kot tudi v mednarodnem prostoru.

Pred nami je leto 2025, ki prinaša nove izzive, pa tudi nove priložnosti za rast, povezovanje in izpopolnjevanje našega dela. Z optimizmom in zanosom se veselim tega, kar nas čaka, saj vem, da se bomo s skupnimi močmi in jasnim ciljem še izboljševali. Verjamem, da bomo tudi v prihodnjem letu uspešno reševali vse naloge, ki so pred nami, ter še naprej

zagotavljali zanesljivost in učinkovitost našega sistema.

Naj bo prihajajoče leto polno zdravja, osebnega zadovoljstva in profesionalnih uspehov za vsakega izmed vas. Skupaj negujmo našo predanost, kolegialnost in medsebojno podporo, ki so ključni temelji za doseganje naših skupnih ciljev. Prav tako si želim, da bi vsak izmed nas v svojih vsakodnevnih prizadevanjih našel navdih in motivacijo za še boljše delo.

Srečno, uspešno in varno leto 2025!

**Leon Behin, generalni direktor
Uprave Republike Slovenije
za zaščito in reševanje**

30-LETNICA UPRAVE RS ZA ZAŠČITO IN REŠEVANJE

BESEDILO Marko Pišlar
FOTO Bruno Toič

Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje je v četrtek, 21. novembra, na Brdu pri Kranju s slovesno prireditvijo zaznamovala 30-letnico svojega delovanja. Na prireditvi sta udeležence nagovorila generalni direktor uprave Leon Behin in minister za obrambo mag. Borut Sajovic. Posebej so se zahvalili tistim, ki so prispevali k razvoju in uspešnemu delovanju uprave. Najpomembnejša priznanja je podelila predsednica države dr. Nataša Pirc Musar.

Gostitelj dogodka generalni direktor Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje Leon Behin je v nagovoru spomnil na sprejetje Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami, na podlagi katerega je 29. oktobra 1994 uprava začela delovati kot organ v sestavi Ministrstva za obrambo in kot steber upravno-administrativnih nalog zaščite in reševanja v Sloveniji. Danes uprava združuje 13 regijskih organizacij, Državni logistični center Roje in Izobraževalni center za zaščito in reševanje na Igu s podenotama v Mariboru in Sežani. Tesno

pa sodeluje tudi z občinami in lokalnim prebivalstvom. Behin je tri desetletja delovanja uprave razdelil na tri obdobja. Za prvo desetletje sta bila značilna vzpostavitev uprave in sistema ter vstop Slovenije v evro-atlantske povezave. Drugo obdobje je bilo obdobje povezovanja, razvoja in odzivanja, ki se je končalo leta 2013, ko je uprava prevzela pomembno vlogo v na novo vzpostavljenem mehanizmu Evropske unije za področje zaščite in reševanja. Sledilo je obdobje velikih globalnih in nacionalnih nesreč, kot so bili žled, migrantska kriza, poplave, požari in pandemija koronavirusa. Ti izzivi so pripomogli k hitremu preoblikovanju in razvoju evropskega mehanizma na področju civilne zaščite z namenom povečanja odpornosti držav, sočasno pa so se razvijali tudi nacionalni sistemi držav članic. Generalni direktor uprave je poudaril, da je učinkovit sistem zaščite in reševanja odvisen od številnih dejavnikov in neposredno povezan s posebnostmi posamezne družbe. Pri tem je kot najpomembnejši dejavnik izpostavil človeški kapital. Po njegovih besedah Slovenija na tem področju izkazuje izjemno domoljubje, sočutje, pripadnost sistemu, strokovnost, motiviranost in prilagodljivost, zaradi česar je naš sistem edinstven ter izjemen. Ob koncu nagovora se je zahvalil nekdanjim in sedanjim sodelavcem ter vsem, s katerimi redno in uspešno sodelujejo pri nadaljnjem razvoju sistema zaščite in reševanja v Sloveniji. Slavnostni govornik na slovesnosti minister za obrambo mag. Borut Sajovic je v nagovoru poudaril pomen enotnosti družbe pri vprašanjih, povezanih z varnostjo. Po njegovem prepričanju je prav ta enotnost tisto, kar nas dela

močne in varne in bo tudi njegovo glavno vodilo pri vodenju resorja. Minister je izpostavil izjemen pomen in vlogo številnih prostovoljk in prostovoljcev, ki sestavljajo sistem zaščite, reševanja in pomoči v Sloveniji. Med njimi je več kot 160.000 gasilcev, pa tudi jamarji, gorski reševalci, potapljači, radioamaterji in drugi reševalci. Ob tem je kot pomembno izpostavil tudi vlogo vojske in policije, zaradi katerih je slovenski sistem edinstven ter hkrati izjemno učinkovit. Ministrstvo je za vzpostavitev zmogljivosti za gašenje požarov iz zraka že kupilo štiri nova letala Air Tractor, v postopku dobave pa je tudi šest večnamenskih vojaških helikopterjev, ki bodo aktivno sodelovali tudi v sistemu zaščite in reševanja. Za učinkovito posredovanje ob nesrečah na lokalni ravni pa je ministrstvo kupilo specializirana vozila z zabojniki in moduli, ki jih bo razdelilo občinam. Na ministrstvu so podpisali tudi

Predsednica Nataša Pirc Musar in minister Borut Sajovic z dobitniki priznanj za zasluženno delo v upravi

Generalni direktor uprave Behin je kot najpomembnejši dejavnik izpostavil človeški kapital.

pogodbo za začetek obnove Izobraževalnega centra za zaščito in reševanje v Pekrah, pospešeno pa se pripravljajo na gradnjo nacionalnega centra civilne zaščite na Igu ter dveh specializiranih centrov – enega za odziv na požare v naravnem okolju v Sežani in drugega za ukrepanje ob poplavih v severovzhodni Sloveniji. Prav tako so v Zagorju ob Savi v uporabo predali regijski gasilski poligon, ministrstvo pa je sodelovalo tudi pri obnovi prostorov Gorske reševalne službe Mojstrana. Minister Sajovic se je ob koncu zahvalil vsem, ki sodelujejo v sistemu zaščite in reševanja. Posebno zahvalo pa je namenil mag. Marku Lovšetu, novemu državnemu sekretarju na ministrstvu, ki je med drugim pristojen tudi za koordinacijo delovanja Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje, ter dosedanjemu poveljniku Civilne zaščite Srečku Šestanu, ki bo še naprej opravljal to dolžnost.

Na slovesnosti ob 30-letnici delovanja uprava so s posebnim posthumnim priznanjem počastili spomin na prva generalna direktorja uprave, Bojana Ušeničnika in Bojana Žmavca, ki sta postavila trdne temelje za razvoj te ključne ustanove v tretjem stebru nacionalne varnosti. Priznanja so prejeli tudi nekdanja generalna direktorja mag. Boris Balant in Darko But ter aktualni generalni direktor Leon Behin, ki so v vseh teh letih pomembno oblikovali in nadgrajevali sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v Sloveniji. Ob tej priložnosti je uprava podelila priznanja tudi drugim zaslužnim posameznikom in posameznikom, ki so v tej ustanovi aktivno dejavni že od leta 1994.

PODELILI ČINE NOVIM POROČNICAM IN POROČNIKOM

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Bruno Toič

Slovensko vojsko bo okrepilo 37 novih poročnikov in pet poročnic. S podelitvijo čina na slovesnosti na Brdu pri Kranju, ki je potekala 7. decembra, je 36. generacija slovesno končala temeljno izobraževanje in usposabljanje na Šoli za častnike. Ob tej priložnosti sta jih nagovorila predsednica Republike Slovenije in vrhovna poveljnica obrambnih sil dr. Nataša Pirc Musar ter poveljnik Šole za častnike polkovnik Boštjan Novak. Slovesnosti so se udeležili tudi minister za obrambo mag. Borut Sajovic, načelnik Generalštaba Slovenske vojske generalpodpolkovnik Robert Glavaš in drugi gostje.

Šolanje kandidat in kandidatov za častnike je obsegalo devetmesečni program, osredotočen na voditeljstvo, taktiko in častniški etos, ter dodatne tri mesece specializacije, ki jo nadaljujejo po razporeditvi v enote. Med šolanjem so slušatelji pridobivali izkušnje na terenskih vajah doma in v tujini, saj so se udeležili tudi mednarodne vojaške vaje Dynamic Victory v Nemčiji. V začetku novega leta pa jih čakata opravljanje vojaških evidenčnih dolžnosti in prevzem začetnih častniških dolžnosti v enotah.

Na slovesnosti je nove poročnice in poročnike nagovorila predsednica Republike Slovenije in vrhovna poveljnica obrambnih sil dr. Nataša Pirc Musar. Izpostavila je pomen poslanstva in odgovornosti, ki jih prinaša vojaški poklic. »Na prvi stopnici častniške kariere poročnice in poročniki prevzemajo odgovornost za vodenje, motiviranje in varnost svojih soborcev

Predsednica države, obrambni minister in načelnik GŠSV z novimi častniki Slovenske vojske

ter tudi za varnost državljanov Slovenije. Obramba domovine je najvišji izraz posameznikove odločnosti, pripadnosti in požrtvovalnosti za dobro naroda,« je poudarila predsednica države. Na koncu govora se je za podporo in razumevanje zahvalila tudi družinam mladih častnic in častnikov. »Nosite svoj čin ponosno, odločno in z integriteto,« je častnike na koncu nagovorila dr. Pirc Musar. Poveljnik Šole za častnike polkovnik Boštjan Novak je poudaril, da med šolanjem kandidatom posredujejo znanje ter veščine, ki jim bodo omogočili delovanje v okolju, polnem izzivov. S pridobljenimi kompetencami in vodstvenimi sposobnostmi bodo častniki svojo profesionalno kariero gradili v Sloveniji in tujini ter v okviru zavezništva. Ob tem je izpostavil pomen nenehnega izobraževanja in učenja ter zasledovanja vrednot častnika. V nadaljevanju slovesnosti so poročnicam in poročnikom podelili čine, najboljši trije kandidati pa so prejeli plakete Šole za častnike, kar je dodatno potrdilo njihov izjemen trud in dosežke. Bronasto plaketo je prejel Urban Kolenc, srebrno Timotej Petrovič, najboljši častnik pa je postal Aleksandar Grubešić.

PRIDOBILI VODITELJSKO ZNANJE IN OKREPILI TOVARIŠTVO

Nova poročnika sta postala tudi brata dvojčka Jure in Jaka Carlevaris, ki sta po slovesnosti delila vtise s šolanja. Jure je izpostavil, da si bo najbolj zapomnil terenska usposabljanja, na katerih so delovali v vsakršnih vremenskih razmerah, kar jih je izoblikovalo in utrdilo. »Na koncu je največja nagrada občutek, da si nekaj dosegel. Šolanje nas je povezalo in mislim, da bodo sklenjena prijateljstva trajna,« je povedal častnik, ki karierno pot nadaljuje v letalstvu Slovenske vojske, saj se šola za vojaškega pilota. Po podobni poti gre tudi njegov brat Jaka. Ta je povedal, da z bratom že od otroštva delita veselje do letalstva

poročnik
ALEKSANDAR GRUBEŠIĆ

»Veseli me dinamično in raznovrstno delo, prisegam na timski duh.«

poročnica
EMA BERNARD

»Generacija je bila številčna, zato smo na začetku vedeli, da moramo dobro sodelovati.«

in ambicijo postati pilota ter da sta si bila pri šolanju v medsebojno oporo. Med najpomembnejšimi načeli častnika je ponovil moto *biti, znati, delati* – kar pomeni, da s čutom za delo z ljudmi vodiš soborce in z znanjem specialnih področjih najbolje opravljaš svoje dolžnosti. Dodal je, da se veseli nadaljevanja svoje poklicne poti, pri tem pa je izpostavil tudi podporo družine. Poročnica Ema Bernard je po slovesnosti povedala, da je bila 36. generacija zelo številčna, zato so že na začetku vedeli, da morajo dobro sodelovati. Najraje se spominja mednarodne vojaške vaje Dynamic Victory v Nemčiji, na kateri so delovali v neugodnih vremenskih razmerah, vendar dosegli vse cilje. »Na tej vaji so se naše vezi še okrepile, pridobili pa smo tudi samozavest, da zmoremo delovati v težkih in stresnih razmerah,« je povedala sogovornica, ki januarja 2025 nadaljuje specialistično usposabljanje za vojaško evidenčno dolžnost častnik za jedrsko, radiološko, kemično in biološko obrambo ter bo v prihodnosti delovala v 18. bataljonu za jedrsko, radiološko, kemično in biološko obrambo, ki se vzpostavlja. Najboljši častnik 36. generacije Aleksandar Grubešić pa je povedal, da si je naziv prislužil na podlagi seštevka ocen in dobrega dela, ki so ga prepoznali inštruktorji. V Slovenski vojski je zaposlen že deset let. Veseli ga dinamično in raznovrstno delo, prisega pa na timski duh, kar je izpostavil tudi v svojem govoru na slovesnosti. V prihodnosti se vrača v svojo enoto, kjer bo nadaljeval delo na začetnih častniških dolžnostih, ter se veseli novih izzivov. Poleg omenjenih častnikov in častnic so novi poročniki oziroma poročnice še Jaka Progar, Rok Krošelj, Timotej Petrovič, Borut Rudolf Standeker, Oskar Elija Černivec, Marko Rihter, Črt Likar, Tilen Slapnik, Vlado Izlaker, Nejc Ahej, Luka Lancner, Stanislav Pančur, Aljaž Bandalo Magrič, Luigi Ninovski, Luka Mihelič, Urban Kolenc, Nino Malek, Mitja Grosar, Sergej Pučnik, Luka Benedičič, Klemen Oblak, Matej Štucin, Urban Ražman, Yoshinaka Jošt Gerl, Zlatko Kozole, Anže Švajger, Sebastjan Černešek, Mark Osojnik, Miha Zabavnik, Gregor Šilc, Klemen Špec, Anja Snel, Borut Brvar, Nina Brunec, Klemen Jerič, Neja Adamič, Špela Vodnik in Rok Magaš.

GEOPOLITIKA IN KIBERNETSKA VARNOST

BESEDILO Petra Apšner
FOTO Bruno Toič

V četrtek, 21. novembra, je na konferenci Bloomberg Adria Cyber Security potekal panel z naslovom Geopolitika in kibernetska varnost: državni akterji in njihova vloga v uničevanju kritične infrastrukture, na katerem je sodeloval tudi državni sekretar na Ministrstvu za obrambo dr. Damir Črnčec. V razpravi so osvetlili ključne izzive, ki jih kibernetske grožnje predstavljajo za države in podjetja, ter iskali rešitve za zmanjšanje tveganj in krepitev digitalne odpornosti.

Konferenca Bloomberg Adria Cyber Security je združila vrhunske strokovnjake, raziskovalce, podjetnike in odločevalce. Njen glavni cilj je bil spodbuditi izmenjavo znanja, idej, inovacij in najboljših praks na področju kibernetske varnosti. Panela z naslovom Geopolitika in kibernetska varnost se je udeležil tudi dr. Črnčec, ki je v svojem nastopu poudaril, da so kibernetski napadi postali orodje geopolitičnih interesov in da imajo lahko uničujoče posledice za kritično infrastrukturo. Izpostavil je pomen pripravljenosti na vseh ravneh – od države in gospodarstva pa vse do posameznikov. »Slovenija ni osamljen otok,

Na panelu o geopolitiki in kibernetski varnosti je sodeloval tudi državni sekretar dr. Črnčec.

temveč del Evropske unije in Nata,« je dejal Črnčec ter poudaril pomembnost mednarodnega sodelovanja in povezovanja za krepitev varnosti. V pogovoru je državni sekretar izpostavil tudi vajo Odpornost 2024, ki je po njegovih besedah pomembno prispevala k izboljšanju ozaveščenosti o kibernetskih in hibridnih grožnjah ter okrepila sodelovanje med državnimi organi, podjetji in kritično infrastrukturo. Vlada Republike Slovenije je, kot je pojasnil Črnčec, namenila 30 milijonov evrov za vzpostavitev situacijskega centra za kibernetsko obrambo, ki bo osrednja točka za odzivanje na kibernetske grožnje. »Samozadostnost pri zaščiti kritične infrastrukture je odločilnega pomena, še posebej v kriznih razmerah,« je poudaril Črnčec. Na panelu, ki ga je moderiral direktor digitalnega razvoja v Bloomberg Adrii Daniel Fazlič, so poleg državnega sekretarja sodelovali še dr. Dejan Paravan, generalni direktor GEN energije, Boštjan Košak, predsednik uprave Telekom Slovenije, in Blaž Brodnjak, predsednik uprave Nove Ljubljanske banke. Vsi sodelujoči so izpostavili pomembnost tesnega sodelovanja med javnim in zasebnim sektorjem pri oblikovanju učinkovitih strategij za zaščito pred kibernetskimi napadi. Razpravljali so tudi o potrebi po trajnostnih rešitvah, vlaganjih v tehnologijo ter pomenu izobraževanja in ozaveščanja za zmanjševanje tveganj. Osvetlili so globalne razsežnosti kibernetskih groženj, pri čemer so poudarili, da je za učinkovito obrambo ključno tesno sodelovanje.

Razprava je potrdila, da Slovenija z naložbami v kibernetsko infrastrukturo in s strateškimi vajami postavlja temelje za večjo odpornost proti kibernetskim grožnjam. Sodelujoči so dogodek sklenili z mislijo, da so grožnje v kibernetskem prostoru skupni izziv, ki zahteva kolektivno odgovornost, inovacije in medsebojno podporo.

VELIČINA RUDOLFA MAISTRA

BESEDILO Petra Apšner
FOTO Bruno Toič

V petek, 22. novembra, na predvečer dneva Rudolfa Maistra, se je kamniška športna dvorana spremenila v osrednje prizorišče počastitve državnega praznika. Na slovesnosti sta zbrane nagovorila minister za obrambo mag. Borut Sajovic in evropski poslanec Marjan Šarec, večer pa je popestril bogat kulturno-umetniški program.

Kamnik, mesto z bogato zgodovinsko in kulturno tradicijo, je postal osrednje prizorišče praznovanja dneva Rudolfa Maistra. V športni dvorani v Kamniku so se ob tej priložnosti zbrali številni domačini in ugledni gostje, da bi se poklonili spominu na generala, pesnika in narodnega junaka, ki je pomembno zaznamoval slovensko zgodovino. Ob letošnji 150. obletnici njegovega rojstva in 90. obletnici smrti je bila slovesnost priložnost za razmislek o vrednotah, ki jih je Maister zagovarjal, ter njihovi aktualnosti v današnjem času. Dogodek, poimenovan Veličina Rudolfa Maistra, je povezal zgodovinske poudarke, politične misli in bogat kulturno-umetniški program ter obiskovalcem omogočil, da doživijo veličino osebnosti, ki je obranila severno mejo Slovenije.

Minister za obrambo mag. Borut Sajovic je v svojem govoru povzel pomen Maistrovega prispevka k slovenski državnosti in ga povezal z aktualnimi izzivi. Ob citiranju Maistrovih besedil iz razglasa leta 1918, da je naša sveta dolžnost braniti svojo domovino, premoženje in življenje naših dragih, je poudaril neomajno veljavnost tega zgleda. Sajovic je izpostavil svojo zavezo k zagotavljanju varnosti Slovenije ter pohvalil dosežke, ki jih je slovenski obrambni resor dosegel v zadnjih letih, zlasti pod vodstvom njegovega predhodnika, evropskega poslanca Marjana Šarca. Zbrane je nagovoril

tudi slednji, ki je v svojem govoru osvetlil zgodovinski pomen Maistrovih dejanj v prelomnih trenutkih leta 1918. Poudaril je, da je Maister s svojo odločitvijo o nepriznavanju nemške Avstrije zaokrožil ozemlje, ki danes tvori slovensko državo. Svoj govor je posvetil tudi vsem borcem za slovensko državnost, od tigrovcev do veteranov vojne za Slovenijo, ter izpostavil, da je Maister redka zgodovinska osebnost, ki Slovence povezuje, ne pa deli.

Leto 2024, ki ga je Vlada Republike Slovenije razglasila za Maistrovo leto, je bilo zaznamovano z več dogodki, med drugim tudi s slovesnim odkritjem spominske plošče v poljskem mestu Przemyśl, kjer je Maister deloval kot častnik avstro-ogrske vojske. Proslava v Maistrovem rojstnem kraju je tako simbolično zaokrožila letošnje aktivnosti in projekte, namenjene spominu na Maistrovo življenjsko delo ter njegov prispevek k slovenski kulturi in vojaški zgodovini. Posebno noto večeru je dodal bogat kulturno-umetniški program. V njem so nastopili Orkester Slovenske vojske pod vodstvom dirigenta Mitje Dragoliča, Ana Bezjak, Tomi Meglič, Marko Črnčec, Gregor Strasberger, Nina Strnad, Lotos Vincenc Šparovec, Mirko Vičentič Polič – DJ JAMirko in plesalci pod vodstvom Noemi Capuano. Prireditelji sta s prefinjeno sproščenostjo vodila Maja Martina Merljak in David Urnkar, ki sta večer sklenila v duhu povezovanja umetnosti, zgodovine ter ponosa.

Osrednje proslava ob dnevu Rudolfa Maistra je bila ne le poklon generalu, temveč tudi priložnost za razmislek o skupnih vrednotah Slovencev. V govoru ministra Sajovica je odmevalo spoštovanje do vseh, ki v Sloveniji delujejo za obrambo in zaščito – od vojakov do prostovoljcev. Večer se je končal s poudarkom na pomembnosti skupnih korakov naprej, ki temeljijo na Maistrovi dediščini. Dogodek je bil zagotovo ganljiv opomnik, da zgodovina ni zgolj spomin, temveč tudi vir navdiha za prihodnost.

Minister Sajovic je v govoru izpostavil pomen Maistrovega prispevka k slovenski državnosti.

MINISTER NA OBISKU V LATVIJI IN NA SLOVAŠKEM

BESEDILO SSK
FOTO Borut Cirnski

Srečanje s pripadniki
kontingenta Slovenske vojske
na misiji na Slovaškem

Minister za obrambo mag. Borut Sajovic je bil skupaj z načelnikom Generalštaba Slovenske vojske generalpodpolkovnikom Robertom Glavašem 2. in 3. decembra na uradnem dvodnevem obisku v Latviji in na Slovaškem.

Uradni obisk se je začel v Latviji s srečanjem ministra Sajovica z latvijskim parlamentarnim državnim sekretarjem na ministrstvu za obrambo Atisom Švinko. Pogovarjala sta se o varnostnih razmerah v regiji in nadaljnji prisotnosti Slovenije v Natovi bojni skupini. Pozneje sta ministra Sajovica skupaj z delegacijo v vojaški bazi Adaži sprejela generalmajorka Jette Albinus, poveljnica večnacionalne divizije Sever (angl. Multinational Division North – MND N), in poveljnik 15. kontingenta Slovenske vojske stotnik Boris Dežman. Slovenija je ena izmed zaveznic, ki v okviru sil prednje prisotnosti v Latviji neprekinjeno sodeluje s pripadniki Slovenske vojske v kanadsko vodeni Natovi bojni skupini vse od njene vzpostavitve junija 2017. Od decembra 2018 so del slovenskega kontingenta tudi pripadniki vojske Črne gore,

od junija 2022 pa še pripadniki vojske Severne Makedonije. V Natovi bojni skupini delujejo še Albanija, Češka, Danska, Islandija, Italija, Poljska, Slovaška in Španija. Minister se je v vojaški bazi srečal s pripadnicami in pripadniki slovenskega kontingenta ter se seznanil z njihovimi nalogami in zmogljivostmi. Ob koncu srečanja je poudaril njihovo nepogrešljivo vlogo in se jim zahvalil za prispevek k zagotavljanju varnosti v okviru aktivnosti zavezništva. Obisk Latvije se je končal z delovno večerjo, ki jo je gostil latvijski minister za obrambo dr. Andris Sprūds. Minister Sajovic se je ob tej priložnosti zahvalil za podporo, ki jo Latvija zagotavlja pripadnikom slovenskega kontingenta, za solidarnost in pomoč ob lanskih poplavalh v Sloveniji ter za prispevek v operaciji Natovih sil na Kosovu, saj gre za regijo, ki je za Slovenijo strateškega pomena. Latvijski minister je ob koncu uradnega obiska slovenske delegacije v Latviji izpostavil pomen zavezniške solidarnosti, saj sta tako Slovenija kot Latvija manjši državi, ki na podlagi svojih zgodovinskih izkušenj globoko cenita mir in si prizadevata za njegovo ohranitev. V imenu celotne latvijske družbe se je zahvalil za prispevek slovenskih vojakov in podporo, ki jo Slovenija izkazuje v okviru zavezništva. Med obiskom v Latviji je minister Sajovic v čast latvijski zgodovini in prizadevanjem za svobodo položil venec pred spomenikom polkovnika Oskarsa Kalpaksa, prvega poveljnika latvijske nacionalne garde in vodje Kalpaksovega bataljona.

OBISK NADALJEVALI NA SLOVAŠKEM

Minister za obrambo mag. Borut Sajovic je skupaj z načelnikom Generalštaba Slovenske vojske Robertom Glavašem nadaljeval dvodnevni uradni obisk na Slovaškem, kjer se je na delovnem zajtrku srečal z obrambnim ministrom Slovaške Robertom Kaliňákom. Ministra sta se ob delovnem zajtrku posvetila aktualnim varnostnim razmeram, vključno z vojno v Ukrajini. Poudarila sta zavezniško solidarnost in pomen dvostranskega sodelovanja med državama. Izpostavila sta tudi pomembnost zavezniške prisotnosti na Natovem vzhodnem krilu. Mag. Sajovic je v okviru uradnega obiska Slovaške kot osrednji

govornik na konferenci o brezpilotnih zračnih sistemih poudaril pomembnost razvijanja in zagotavljanja potrebnih zmogljivosti na področju brezpilotnih letalnih sistemov. Poslabšanje varnostnih razmer v Evropi, ki ga zaznamuje predvsem še vedno trajajoča vojna v Ukrajini, in tudi izkušnje iz številnih drugih kriz so namreč jasno pokazali po-trebo po pospešenem razvoju in vzpostavitvi novih obrambnih zmogljivosti, vključno s področjem brezpilotnih letalnih sistemov. Pri tem so pomembna zadostna vlaganja v raziskave in razvoj, kar bo omogočilo razvoj novih sistemov in tehnologij ter zagotovilo dolgoročno tehnološko prednost. Izpostavil je tudi pomemben delež obrambnih izdatkov, ki jih Republika Slovenija namenja za raziskave in razvoj, med drugim tudi na področju zmogljivosti brezpilotnih letalnikov različnih vrst, pri čemer uspešni nacionalni projekti že potekajo. V okviru uradnega obiska slovenske delegacije na Slovaškem sta minister mag. Sajovic in slovaški obrambni minister položila venca ob odkritju spomenika prve svetovne vojne na pokopališču v Becherovu. »Današnje dejanje izraža veliko spoštovanje Slovaške republike do Republike Slovenije ter potrjuje tradicionalno dobre in prijateljske odnose med našima

Minister Sajovic je v družbi latvijskega parlamentarnega državnega sekretarja Atisa Švinka počastil spomin na polkovnika Oskarsa Kalpaksa.

državama. S postavitvijo tega spomenika se danes dostojno in spoštljivo poklanjamo vsem našim rojakom, ki so padli na vzhodni fronti,« je ob odkritju spomenika dejal minister mag. Sajovic ter spomnil tudi na ohranjanje spomina na številne padle vojake mnogih evropskih narodov, ki so umrli na soški fronti, enem največjih bojišč prve svetovne vojne. »Republika Slovenija veliko pozornosti namenja negovanju spomina na padle vojake, pokopane na vojaških pokopališčih na območju od Julijskih Alp do Jadranskega morja. Osrednji spomenik, posvečen padlim Slovakom v prvi svetovni vojni, je v Ločah pri Tolminu,« je še dodal minister in se zahvalil Slovaški republiki ter tudi domačinom v Becherovu za pomoč in podporo pri postavitvi spomenika. Slovesnosti se je udeležil tudi generalni direktor Direktorata za vojne veterane in vojaško dediščino mag. Matjaž Ravbar, ki je v pozdravnem nagovoru poudaril pomen postavitve spomenika, posvečenega slovenskim vojakom, padlim na vzhodni fronti med prvo svetovno vojno. »S postavitvijo tega spomenika simbolično zaokrožujemo spomin na vse padle vojake slovenske narodnosti na vzhodni fronti. Tako kot so oni opravljali svojo dolžnost, danes Republika Slovenija opravlja dolžnost ohranjanja spomina na te vojake in jih s postavitvijo pohorskega tonalita simbolično približuje domovini,« je dejal mag. Ravbar. Spomnil je tudi na spomenika, ki so jih pred desetletjem postavili v Gorlicah na Poljskem in v Livnu v Ukrajini. Minister mag. Sajovic je z delegacijo nato obiskal tudi pripadnice in pripadnike 5. kontingenta Slovenske vojske na Slovaškem, ki v vojaški bazi Slavia deluje od junija 2022 v okviru večnacionalne Natove bojne skupine. Poleg države gostiteljice Slovaške v njej sodelujejo tudi Španija kot vodilna država, Češka, Portugalska in Slovenija. Španski poveljnik polkovnik Francisco Rodríguez je ministru in načelniku Generalštaba Slovenske vojske predstavil različne vidike delovanja bojne skupine, poveljujoča kontingentu Slovenske vojske majorka Maja Neudauer pa delovanje slovenskega kontingenta. Minister je ob obisku poudaril, da pripadnice in pripadniki slovenskega kontingenta opravljajo pomembno poslanstvo zavezniškega odvracanja in obrambe, kar prispeva k usposobljenosti Slovenske vojske.

PREDSEDNICA DRŽAVE PRI SLOVENSKIH VOJAKIH NA KOSOVU

BESEDILO Petra Apšner
FOTO Zvone Vrankar

Predsednica Republike Slovenije in vrhovna poveljnica obrambnih sil dr. Nataša Pirc Musar je skupaj z načelnikom Generalštaba Slovenske vojske generalpodpolkovnikom Robertom Glavašem v sredo, 18. decembra, obiskala pripadnice in pripadnike 50. kontingenta Slovenske vojske, ki delujejo v operaciji Kforja na Kosovu. Obisk je bil priložnost za srečanje in pogovore s poveljniškim kadrom, druženje s pripadnicami in pripadniki pred prazniki ter poudarjanje pomena njihovega dela za varnost in stabilnost v regiji Zahodnega Balkana.

Na Kosovo so z letalom Spartan C-27J v jutranjih urah z Brnika poleteli predsednica Republike Slovenije, načelnik Generalštaba Slovenske vojske in preostali člani delegacije. Ob prihodu na Kosovo je slovenska delegacija najprej obiskala vojaško bazo Film City v Prištini, kjer je predsednico države sprejel poveljnik operacije Kforja generalmajor Enrico Barduani. Pogovarjali so se o prispevku Republike Slovenije k operaciji, operativnih nalogah, prihodnjih načrtih in trenutnih varnostnih razmerah v regiji. Predsednica je ob obisku poudarila, da sta Kosovo in širša regija Zahodnega Balkana strateško pomembna za Slovenijo ter da zavezniška operacija Kforja predstavlja najpomembnejši steber pri doseganju trajne stabilnosti regije. Nato se je predsednica srečala tudi s poveljnikom 50. slovenskega kontingenta

Slovenske vojske podpolkovnikom Iztkom Stavanjo ter se podrobneje seznanila z nalogami in razmerami na območju delovanja. Poveljnik Stavanja je povedal, da so pripadniki zelo dobro pripravljeni, saj so bili že pred odhodom na misijo deležni dolgih in ustreznih priprav, in pojasnil, da so slovenski vojaki na Kosovu zelo dobro sprejeti. »Med mednarodnimi silami imamo poseben status. Zaradi znanja srbskega jezika smo pri opravljanju dela tudi boljše sprejeti, zato lahko boljše delujemo in tudi več prispevamo,« je še povedal podpolkovnik Stavanja. Dodal je, da se že občuti vpliv prihajajočih parlamentarnih volitev, saj se je začela pojavljati predvolilna retorika, ki lahko povzroči incidente, ki se lahko razširijo po celotnem območju. »In prav na to se trenutno osredotočamo – spremljanje predvolilnih razmer,« je sklenil pogovor poveljnik slovenskega kontingenta.

BESEDE ZAHVALE SLOVENSKIM PRIPADNIKOM

Zbrane je na večernem dogodku kot prvi nagovoril načelnik Generalštaba Slovenske vojske generalpodpolkovnik Robert Glavaš. Pripadnicam in pripadnikom je zaželel lepe praznike ter poudaril, da je njihova vloga zelo pomembna, saj s svojim delom izkazujejo pripadnost domovini in skrb za mednarodno varnost. »Zelo smo ponosni na vas,« je dejal. Sledil je še nagovor predsednice države, ki je ob srečanju s pripadnicami in pripadniki poudarila njihovo vlogo pri ohranjanju stabilnosti ter spoštovanju mednarodnega prava: »Kot pripadnice in pripadniki Slovenske vojske ste v svetu branik multilateralizma, steber miru in neomajni čuvaj človečnosti. Vojn ne začenjate vojaki, temveč jih začenjajo nerazumni politiki, ki nikoli ne stopijo na frontno črto,« je dejala. Ob tem je izrazila ponos nad

➤ **Predsednica države in načelnik GŠSV s pripadniki slovenskega kontingenta na Kosovu**

➤ **V Prištini je predsednico sprejel poveljnik Kforja generalmajor Enrico Barduani.**

njihovim delom ter poudarila, da slovenski vojakinje in vojaki po svetu nosijo uniformo ter zastavo s častjo in odgovornostjo. »Med tem obiskom sem se lahko v živo prepričala, kako Slovenska vojska profesionalno, odgovorno in prizadevno prispeva k uresničevanju mandata Kforja. To počne že 25 let,« je za našo revijo povedala Pirc Musar in dodala: »Vojakom sem povedala, kako pomembno prispevajo k zaznavi situacijske slike na Kosovu in tudi k dobiti lokalnega prebivalstva. Slovenski pripadniki imajo posebno razumevanje za razmere v tem delu sveta, česar nekateri drugi nimajo. To čuti jo tudi v poveljstvu Kforja, zato sem na naše pripadnike še posebej ponosna.«

ZAHVALA TUDI DRUŽINAM IN PRAZNIČNI ZAKLJUČEK

Obisk predsednice Republike Slovenije in načelnika Generalštaba Slovenske vojske je bil pomemben znak podpore in priznanja za vse pripadnike Slovenske vojske, ki delujejo doma in v tujini. Poudarila sta, da so slovenski vojakinje in vojaki pomembni gradniki miru in stabilnosti v regijah, kjer opravljajo svoje poslanstvo. Slovenska vojska na vseh svojih misijah ohranja visok ugled med zavezniškimi silami in lokalnimi skupnostmi, kar se kaže v zapuščanju, ki ga uživajo njeni pripadniki. Načelnik generalštaba je poudaril, da bosta Slovenska vojska in Slovenija še naprej zagotavljali podporo vsem, ki skrbijo za varnost ter stabilnost doma in po svetu. Predsednica se je zahvalila vsem pripadnikom oboroženih sil za njihovo profesionalnost, predanost in pogum, s katerimi vsakodnevno uresničujejo zahteven mandat slovenskih ter mednarodnih misij. Ob tem je poudarila tudi pomen solidarnosti med vojaki in podporo njihovih družin: »Vsi vojaki imajo za seboj družine, ki jih podpirajo, kar je še posebej dragoceno v času, ko so daleč od doma. Ta nevidna mreža podpore je ključna za njihov uspeh in vzdrževanje njihovega duha.« Predsednica je ob koncu obiska pripadnikom izročila darilo in jim prenesla pozdrave iz domovine, večer pa se je končal s koncertom glasbene skupine Slovenske vojske Naboj in pogostitvijo. Obisk pri slovenskih vojaki na Kosovu je tako tudi simbolna potrditev, da Slovenska vojska ostaja nepogrešljiv del mednarodnih varnostnih struktur in ponos Slovenije v svetu.

OBISK PRI PRIPADNIKIH NA EUMAM

BESEDILO SSK
FOTO EUMAM

Državni sekretar na Ministrstvu za obrambo dr. Damir Črnčec je v torek, 26. novembra, v Nemčiji skupaj s poveljnikom sil Slovenske vojske brigadirjem Boštjanom Močnikom obiskal pripadnike kontingenta Slovenske vojske, ki v okviru misije za vojaško pomoč v podporo Ukrajini (angl. EU Military Assistance Mission in Support of Ukraine – EUMAM) na več lokacijah v državi vojaško usposablja pripadnike ukrajinske vojske. Državni sekretar se je najprej sestal s poveljnikom mednarodnega specializiranega poveljstva za usposabljanje na misiji za vojaško pomoč v podporo Ukrajini v Strausbergu generalmajorjem Olafom Rohdejem. Nato pa si je na terenu ogledal potek usposabljanja, ki ga za pripadnike ukrajinske vojske izvajajo inštruktorji Slovenske vojske. Pri usposabljanju jim pomagajo tudi civilne funkcionalne strokovnjakinje, ki tolmačijo slovenski oziroma ukrajinski jezik.

Državni sekretar Črnčec in brigadir Močnik sta se v poveljstvu mednarodnega specializiranega poveljstva za usposabljanje na misiji za vojaško pomoč v podporo Ukrajini najprej srečala s poveljnikom generalmajorjem Olafom Rohdejem, ki je kot pomembno izpostavil, da kot Evropska unija skupaj podpiramo Ukrajino v osvobodilnem boju proti Rusiji. »Naša naloga je torej okrepite in opolnomočiti ukrajinske sile, da lahko branijo svojo državo in da zavarujemo našo svobodo v Evropi. To je glavni cilj misije,« je še dodal generalmajor Rohde. Posebej je pohvalil delovanje in prispevek inštruktorjev iz slovenskega kontingenta, ki s svojim strokovnim znanjem pomembno prispevajo k usposabljanju pripadnikov ukrajinske vojske. »Opravljajo zelo koristno in dobro delo,« je še dejal.

Na misiji za vojaško pomoč v podporo Ukrajini od aprila 2023 delujeta dva častnika Slovenske vojske, eden v zmogljivosti za vojaško načrtovanje in vodenje v Bruslju, drugi v specializiranem poveljstvu za usposabljanje v Strausbergu v Nemčiji. Od druge polovice aprila 2023 pa do 30 pripadnikov Slovenske vojske in civilnih funkcionalnih strokovnjakov na različnih lokacijah v Nemčiji obdobje izvaja specializirana usposabljanja pripadnikov ukrajinske vojske v več moduli. Do sredine novembra 2024 je bilo v okviru misije za vojaško pomoč v podporo Ukrajini usposobljenih več kot 63.000 ukrajinskih pripadnikov. Vojaški inštruktorji iz slovenskega kontingenta sodelujejo v nemškem centru za usposabljanje,

v katerem deluje 17 držav, izmed teh je 12 držav članic Evropske unije. Misija poteka izključno na ozemlju držav Evropske unije, na njej pa aktivno sodeluje 24 držav članic in pet partnerskih držav. Na misiji so aktivnosti usposabljanja s kopenske domene razširili tudi na zračno in pomorsko domeno, prav tako pa usposablja tudi druge varnostne strukture pod operativnim poveljstvom ukrajinske vojske.

Državni sekretar dr. Črnčec je ob obisku pripadnikov slovenskega kontingenta in po ogledu poteka usposabljanja na terenu povedal, da so slovenski inštruktorji do zdaj usposobili že 1230 pripadnikov ukrajinske vojske, kar je izjemen dosežek. Dodal je, da bo slovenski prispevek tudi v prihodnje zagotovljen v okviru različnih vojaških specialnosti in se bo prilagajal potrebam ter načrtom misije in ukrajinske vojske ter lastnim zmožnostim. Po besedah državnega sekretarja pripadniki Slovenske vojske ukrajinskim pripadnikom, ki na usposabljanje pridejo z bojišča in se takoj po usposabljanju spet vrnejo na fronto, z novim znanjem in usposobljenostjo omogočijo večjo stopnjo preživetja in uspehov v boju z agresorjem, ki napada njihovo državo. Ministrstvo za obrambo v prihodnje ne načrtuje povečevanja števila sodelujočih pripadnikov Slovenske vojske na misiji za vojaško pomoč v podporo Ukrajini, je še povedal državni sekretar. Ob koncu je izrazil upanje, da se bo vojna v Ukrajini kmalu končala za zeleno mizo s pravičnim mirom, svet pa vrnil v mirnejši čas, kot smo ga bili vajeni pred agresijo Rusije na Ukrajino. Usposabljanja pripadnikov ukrajinske vojske trajajo od dva do šest tednov, odvisno od stopnje usposobljenosti posamezne ukrajinske enote. Motivacija ukrajinskih vojakov je zelo visoka, zato usposabljanje ob pomoči tolmač poteka zelo hitro. Takoj po koncu usposabljanja v Nemčiji se ukrajinski pripadniki vrnejo v domovino, kjer z novim znanjem in veščinami na frontni črti branijo svojo domovino. Eden izmed njih se je ob ogledu usposabljanja zahvalil za pomoč in podporo Slovenije pri njihovem legitimnem boju za osvoboditev države. Državni sekretar dr. Črnčec je ob tej priložnosti v predprazničnem času pripadnikom slovenskega kontingenta predal košaro s slovenskimi dobrotami, se jim zahvalil za njihovo poslanstvo in jim zaželel vse dobro tudi v nadaljevanju misije.

PRIPADNIKI Z MISIJ POROČALI PRESEDNICI DRŽAVE

BESEDILO UPRS, FOTO Bruno Toič

Predsednica Republike Slovenije in vrhovna poveljnica obrambnih sil dr. Nataša Pirc Musar je v torek, 10. decembra, po videokonferenci nagovorila pripadnike slovenskih kontingentov, ki delujejo v mednarodnih operacijah in na misijah. Pripadnike na dolžnostih v tujini sta pozdravila tudi minister za obrambo mag. Borut Sajovic in načelnik Generalštaba Slovenske vojske generalpodpolkovnik Robert Glavaš.

V mednarodnih operacijah in na misijah pri nalogah ohranjanja mednarodnega miru in varnosti sodeluje okrog 300 pripadnic in pripadnikov Slovenske vojske ter civilnih strokovnjakov. Ti skladno s sklepi vlade delujejo v operacijah in na misijah

Nata, Evropske unije, Organizacije združenih narodov ter globalne koalicije, s čimer se Slovenija odgovorno in solidarno odziva na aktualna varnostna tveganja. Pogovoru s predsednico so se priključili poveljniki kontingentov s sedmih mednarodnih operacij od skupno dvanajstih, v katerih sodeluje Slovenska vojska, in sicer s Kosova in Slovaškega ter Latvije, Bosne in Hercegovine, Nemčije in Iraka. Predsednica je v nagovoru poudarila, da ceni, da pripadniki Slovenske vojske na misijah v tujini opravljajo naloge v podporo mednarodnemu miru, varnosti in stabilnosti. Ob tem je še dodala, da bodo na žalost za trajen mir na svetu potrebna dolgotrajna prizadevanja, zato je pomembno, da smo vsi, tudi slovenski vojaki kot predstavniki Slovenije, zastopniki vrednot, kot so vladavina prava, človekove pravice, humanost in demokracija. Ob koncu se je iskreno zahvalila tudi družinam pripadnikov oboroženih sil, ki jih podpirajo pri njihovem delu in so jim v oporo.

PRVIČ POSTROJEN 10. IZVIDNIŠKI BATALJON

BESEDILO 1. brigada, FOTO Zvone Vrankar

Vojašniki Edvarda Perperka je 17. decembra potekala slovesnost ob preimenovanju 10. pehotnega polka v 10. izvidniški bataljon. Preoblikovanje je prvi korak k vzpostavitvi ključnega cilja zmogljivosti Slovenske vojske, srednjega bojnega izvidniškega bataljona. Poveljnik podpolkovnik Žiga Pretnar je poudaril, da je ob prelomnem dogodku svojim sokolom hvaležen za vztrajno trmo in nepopustljivo energijo.

Deseti izvidniški bataljon se je prvič postrojil prav 17. decembra, na dan, ko se je leta 1990 prvič postrojila brigada MO-RiS, leta 1998 pa je tega dne 1. brigada dobila svoj bojni prapor. Preoblikovanje

10. pehotnega polka v 10. izvidniški bataljon ni le administrativna sprememba, temveč simbolizira širši premik k sodobnejšim, bolj prilagodljivim in učinkovitim oboroženim silam. To Slovenski vojski omogoča, da ostaja konkurenčna in deluje skladno z globalnimi vojaškimi standardi. Častni gost poveljnik 1. brigade Slovenske vojske polkovnik Gregor Vodeb je povedal, da je deseti eden izmed tistih temeljev, ki daje ne samo 1. brigadi, temveč tudi Slovenski vojski energijo in motivacijo. Podpolkovnik Žiga Pretnar je dogodek poimenoval kot prelomen, saj bodo začeli rasti kot izvidniški bataljon, pred njimi pa je izziv polno obdobje, ki bo zahtevalo napore vsakega izmed njih. Na slovesnosti je nadporočnica Irma Plavec prevzela poveljevanje 1. izvidniški četi, podelili pa so tudi medalje in priznanja enote ter izvedli povišanja vojakov.

1. BRIGADA OB DNEVU ENOTE PREJELA RED Z ZVEZDO

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Bruno Toič

Postroj pripadnikov
brigade ob dnevu enote

V Vojašnici Edvarda Peperka v Ljubljani je 13. decembra potekala slovesnost ob dnevu 1. brigade Slovenske vojske. Enota, ki je nastala z združitvijo specialne brigade MO-RiS in 10. bataljona za mednarodno sodelovanje, praznuje 17. decembra, v spomin na ta dan leta 1998, ko je prejela bojno zastavo. Na slovesnosti je minister za obrambo mag. Borut Sajovic 1. brigadi podelil red Slovenske vojske z zvezdo za izjemen prispevek k razvoju in krepitvi Slovenske vojske ter obrambi države. Razglasili so tudi najboljše posameznike in jim podelili priznanja za izstopajoče dosežke.

Na dopoldanski slovesnosti je pripadnice in pripadnike 1. brigade nagovoril minister za obrambo mag. Borut Sajovic. Poudaril je pomen skupnih prizadevanj za razvoj in krepitev Slovenske vojske ter skrb za domovino. Izpostavil je nujnost krepitve kadrovske zmogljivosti in poudaril, da rast kadra ter novo znanje in veščine zagotavljajo, da Slovenska vojska ostaja zanesljiv ter stabilen steber varnosti. Minister Sajovic je ob tej priložnosti 1. brigadi podelil priznanje red Slovenske

vojske z zvezdo za izjemen prispevek k razvoju in krepitvi Slovenske vojske ter obrambi Republike Slovenije. Na popoldanski prireditvi je pripadnice in pripadnike 1. brigade najprej nagovoril poveljnik 1. brigade polkovnik Gregor Vodeb. Izrazil je hvaležnost družinam pripadnikov za njihovo podporo. O prejetem priznanju pa je povedal, da je rezultat truda in prizadevanj po odličnosti. Zahvalil se je tudi delodajalcem, ki razumejo vpoklice pogodbenih rezervistov na služenje in usposabljanje, ter predstavnikom Ministrstva za obrambo za pomoč pri pridobivanju kadra in posodabljanju infrastrukture, saj v ljubljanski vojašnici potekata obsežna prenova in sanacija prostorov. Spomnil se je ustanovitve brigade, ki je bila organizirana za potrebe približevanja Natu in vstopanja v zavezništvo, pozneje pa so bili njeni pripadniki napoteni v tujino na mednarodne operacije in misije. V nadaljevanju je predstavil načrtovano preoblikovanje brigade, saj se Slovenska vojska prilagaja varnostnim izzivom. Teritorialni polk je dobil novo poslanstvo v novonastalih prostorskih silah, 132. gorski polk bo preoblikovan v 132. gorski bataljon, 10. pehotni polk pa v 10. izvidniški bataljon. Njegovo novo poslanstvo bo bojno izvidništvo – področje, na katerem bodo sokoli orali ledino in bili težišče nadaljnjega razvoja Slovenske vojske. Tudi čete Rodovskega bataljona bodo leta 2025 nadaljevale združevanje v enote bataljonske ravni. Poveljnik pa upa, da bodo vsaj enote za bojno podporo ostale v sestavi 1. brigade.

»Naloge, ki so pred nami, ne bodo lahke. Zanje potrebujemo veliko energije, znanja in motivacije, vendar to zmoremo in znamo,« je nagovor sklenil polkovnik Vodeb. Slavnostni nagovor je pripadel poveljniku sil Slovenske vojske brigadirju Boštjanu Močniku. Poudaril je, da je 1. brigada že več kot četrto stoletje kovačnica elitnega kadra vojakov, podčastnikov in častnikov Slovenske vojske, ki je imela ključno vlogo pri profesionalizaciji oboroženih sil. »Zaradi sprememb in varnostnih groženj na obronkih Evrope nas čakajo izzivi, pri katerih bodo pomembni vojaška kohezija, skrb za pripadnike in kakovostno vodenje vojaških enot,« je izpostavil brigadir. Dodal je, da bo kot poveljnik sil vzpostavljaj optimalne pogoje za razvoj 1. brigade in drugih enot Slovenske vojske. Izpostavil je še pomen kakovosti urjenja in bojne

Slovesnost je
popestril glasbeni
nastop skupine
The Stroj.

Minister Sajovic
je brigadi podelil
red Slovenske
vojske z zvezdo.

pripravljenosti ter prepleta vojaškega znanja, tehnike in izurjenosti. V nadaljevanju slovesnosti, ki je potekala ob glasbeni spremljavi skupine The Stroj, so razglasili še prejemnike bronastih medalj 1. brigade in podelili srebrno plaketo 1. brigade 670. logističnemu polku. Priznanje za izjemne uspehe na šolanjih v tujini sta prejeli častnici 10. pehotnega polka nadporočnica Irma Plavec in poročnica Greta Tomšič. Najboljši vojak brigade za leto 2023 je postal desetnik Matjaž Premec iz Čete za zveze Rodovskega bataljona, najboljši podčastnik pa štabni vodnik Jure Deterding iz 10. pehotnega polka. Razglasili so še najboljše v letošnjem letu. Najboljša vojakinja nadesetnica Suzana Ropret in najboljši podčastnik štabni vodnik Blaž Rekar prihajata iz 10. pehotnega polka.

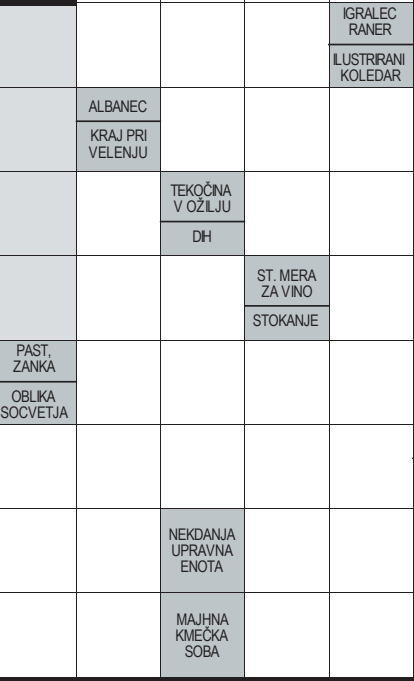
NOVOLETNA NAGRADNA KRIŽANKA

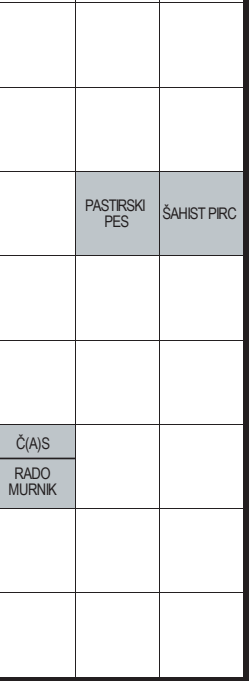

	NEKDAJ ZLATNIK, SREBRNIK	ŠPANSKI SLIKAR (JOSE)	INDONEZUSKI DEL NOVE GVINEJE	TRAČNICA	ZOFKA KVEDER		PLOVILLO IZ HLODOV	STIK STEN	REKA V SBRUI	ZAPOREDJE AKORDOV NA KONCU SKLADBE	TOVARNA AVTOMOBILUČI V PREBOLDU	NEKDANJI ŠVEDSKI PREMIER ERLANDER		SLOVENSKA KEMIČARKA (SLAVA)	ATENSKI VOJSKOVOĐJA IN DRŽAVNIK	SL. PSIHOLOG IN PISATELJ (MIHAJLO)	NEMŠKI IZUMITELJ (NIKOLAUS)
SLOVENSKI PESNIK (ERVIN)						GALOP (REDKO)							SMUČARSKI TRENER KALAN				
LIRSKI PESNIK						MAŽILO ZA LASE							AMORET				
						KARTAŠKA IGRA							SLOVENSKI SLIKAR (VALENTIN)				
GORA V KARAVANKAH					NIZEK ŽENSKI GLAS				PRIVRŽENEC DE GAULLA								
ANG. PEVEC (CHRIS)					GL. MESTO S. ARABUJE				ZDRAVILEC Z VRAŽAMI								
KLIMATERU					ŽELEZOV OKSID			VELIKO MESTO									
					LISTNATO DREVO			REKA V S. ITALIJ									
												FIN. PISAT. PAASLINNA					MALAJSKA BLAZNOST
												TRETJA GR. ČRKA					
Avtor: Vladimir Milovanović, NAJETO PERO	SLOVENSKI PESNIK (DRAGOTIN)	SLOVENSKI IGRALEC (BORIS)	NIKOLA TESLA	AMERIŠKI DRAMATIK MOSEL	SLIKARKA KOBILCA	SOPROGA PISATELJICA KODIČ FLIČIČ					DAVEK V STARI AVSTRUI	GEORGE NICHOLSON		SL. PESNIK (ALOJZ)			
											POKANJE	ZAMRAČITEV		ŠPORTNA VETROVKA			
CELINA													FR. DRAM. (ARTHUR)				
													POVRŠINSKA MERA				
KRAŠKI ZVIRN POŽIRALNIK																	
TONE TISELJ				ŠP. SLIKAR (SALVADOR)													
				STR. ZA ROMANISTIKO													
KRAJ PRI POREČU					AMERIŠKI ADMIRAL (CHESTER)												
					T(R)G												
DEL VEČJE CELOTE																	
	VIŠEČ SNEŽNI ZAMET	MAGNEZU															
STARA MAMA BABICA																	
POGLED NA POKRAJINO																	
SVOBODNJAK PRI LANGO-BARDIH																	
MESTO NA HRVAŠKEM JUŽNO OD ZAGREBA																	
ČEŠKA ZNAMKA KAMIONOV																	

REŠEVALCEM NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev gesla iz prejšnje številke:
V SLUŽBI DOMOVINE.

Nagrade prejmejo:

- ▶ **Petra Duškov**, Partizanska cesta 6a, 3000 Celje,
- ▶ **Eda Bizjak Milošević**, Popetre 21, 6272 Gračišče,
- ▶ **Filip Rebolj**, Šentlambert 21, 1410 Zagorje ob Savi.

Nagrajencem čestitamo.

Pravilno rešitev tokratne križanke nam pošljite do srede,
15. januarja 2025, na naslov **Uredništvo Revije Slovenska vojska, Vojkova cesta 55, 1000 Ljubljana**
ali na elektronski naslov **urednistvo.sv@mors.si**.

V SLOVENIJI DRUGO TRANSPORTNO LETALO

BESEDILO Petra Apšner
FOTO Bruno Toič

državni sekretar
dr. DAMIR ČRNČEC

V torek, 17. decembra, je na letališču v Cerkljah ob Krki pristalo še drugo taktično transportno letalo C-27J Spartan, ki ga je Slovenija naročila v Italiji. To pomembno pridobitev Slovenske vojske so na letališču pozdravili s slovesnim sprejemom in uradnim krstom letala. Zbrane sta ob tej priložnosti nagovorila minister za obrambo mag. Borut Sajovic ter poveljnik 15. brigade vojaškega letalstva in zračne obrambe polkovnik Janez Gaube.

Letalska industrija se nenehno razvija, da bi izpolnila potrebe sodobnih vojaških operacij in logističnih izzivov. Med najnovejšimi pridobitvami na tem

»Poleti, ko je funkcijo ministra za obrambo začasno opravljal predsednik vlade dr. Robert Golob, se je porodila ideja, da drugo letalo Spartan C-27J poimenujemo po Edvardu Rusjanu, letalskem konstruktorju, pilotu in pionirju slovenskega letalstva. S tem dejanjem Slovenska vojska in Ministrstvo za obrambo izkazuje spoštovanje in čast naši pomembni zgodovinski osebnosti ter njegovemu prispevku k razvoju letalstva.«

področju izstopa Spartan C-27J – letalo, ki združuje zmogljivost, prilagodljivost in zanesljivost. Triindvajset metrov dolgo letalo, ki doseže maksimalno hitrost okoli 602 kilometra na uro in lahko prevaža do 60 vojakov ali 45 padalcev, poimenovano Martin Krpan, je dobilo družbo sebi enakega, Edvarda Rusjana. Letali, ki sta del pogodbe, sklenjene po sistemu vlada vladi med Slovenijo in Italijo, simbolizirata krepitev strateškega partnerstva med državama. Nakup spartana ne povečuje le operativne zmogljivosti Slovenske vojske, temveč tudi spodbuja sodelovanje pri vojaških usposabljanjih, izmenjavi znanja in razvoju obrambnih strategij.

Novi slovenski spartan bo v okviru zračne podpore Slovenski vojski pomagal predvsem pri logistiki, premikih enot in podpori delovanja v mednarodnih operacijah in na misijah. »Danes je prav poseben dan, saj po enem letu v floto letal in helikopterjev sprejemamo drugo novo transportno letalo Spartan C-27J,« je ob sprejemu 41. člana flote vojaškega letalstva povedal poveljnik 15. brigade vojaškega letalstva in zračne obrambe polkovnik Janez Gaube. Zaželel mu je, da ga njegova krila varno nosijo skozi naše modro nebo in širše, pri čemer naj bo število vzletov vedno enako številu pristankov. »Srečno, Edvard Rusjan,« je dodal polkovnik Gaube. V slovenskem vojaškem letalstvu v zadnjem času opazajo povečanje interesa mladih za prihod v vrste Slovenske vojske in slovenskega vojaškega letalstva, ki ima trenutno več kot 40 pilotov štipendistov in več kot 15 letalskih tehnikov štipendistov, česar so izjemno veseli.

Na slovesnosti je kot slavnostni govornik zbrane nagovoril minister za obrambo mag. Borut Sajovic, ki je ob sprejemu novega letala poudaril pomembnost te pridobitve za Slovenijo. Ob tej priložnosti je dejal, da 17. december, ko se spominjamo prvega postroja enote MORIS v Kočevski Reki, v zgodovino ne bo zapisan kot navaden dan tudi zaradi prihoda drugega letala Spartan. Sajovic je izpostavil, da se modernizacija Slovenske vojske uspešno nadaljuje, pri čemer je letalo Spartan C-27J le ena izmed zgodb, ki bo v prihodnosti med drugim omogočala tudi večjo varnost pripadnic in pripadnikov Slovenske vojske.

Mednarodna vojaška vaja
poveljstev in enot v gorskem
bojevanju Zvezda Triglava

BESEDILO Poveljstvo sil SV
FOTO Slovenska vojska in Bruno Toič

IZ NAŠIH ENOT

SLOVENSKA VOJSKA

IZVEDLA NIZ VAJ PRESKOK

Letošnji niz vojaških vaj Preskok je potekal pod geslom *Odvračanje, odzivnost, obramba*. Glavni cilj vaj je bil preizkus kriznega odzivanja sil Slovenske vojske skladno z načrtom njenega delovanja v naraščajočem spektru konflikta, tako pred aktivacijo 5. člena severnoatlantske pogodbe kot po njej. Poleg tega so preizkusili tudi vzpostavitev novega premičnega komunikacijsko-informacijskega sistema Slovenske vojske. Vodja vaje je bil poveljnik sil Slovenske vojske brigadir Boštjan Močnik, direktor pa njegov namestnik polkovnik Igor Šepec.

Vaje so bile razdeljene na tri dele. V prvem delu, ki je potekal od 16. do 23. maja, so pripadniki Specializirane enote vojaške policije ob podpori enot Slovenske vojske in drugih deležnikov nacionalnovarnostnega sistema na povezani vojaški vaji Protiudarec preverili postopke alarmiranja ter delovanja stalnih in takojšnjih odzivnih sil. Prav tako so preverili postopke načrtovanja delovanja sil Slovenske vojske, skladno z zakonskimi pristojnostmi, v primeru protiterorističnega delovanja. Prvi del se je kot poveljniško-štabna vaja z operativnim načrtovanjem nadaljeval do 7. junija. Drugi del je potekal od 16. septembra do 11. oktobra v Vojašnici Ivana Cankarja na Vrhniki in na več lokacijah po Sloveniji. Poveljstva in enote sil Slovenske vojske so preigrali načrte delovanja Slovenske vojske v okviru vadbene operacije Perunov primež. Prav tako so izvedli povezani mednarodni vojaški vaji, in sicer vajo poveljstva in enot v gorskem bojevanju Zvezda Triglava in vajo Zdravstveni ščit, na kateri so urili postopke zdravstvene zagotovitve na bojišču. V tem delu je Enota za specialno delovanje izvedla vzoredno vadbene operacije Black Shields, v okviru katere je vzpostavila odzivno celico zgornje kontrole regionalnega komponentnega poveljstva za specialne operacije. Primarna vadbena sta bila kopenski odred za specialno delovanje in letalska enota za specialno delovanje. Obe enoti sta izvajali terensko vajo in taktično vajo z bojnim streljanjem.

V tretjem delu vaj pa so pripadniki Slovenske vojske od 21. do 30. oktobra sodelovali na mednarodni vojaški vaji Steadfast Duel, na kateri so usklajevali načrt delovanja Slovenske vojske z načrti v okviru kolektivne obrambe. Niz vaj Preskok se je končal z izvedbo povezanih vojaških vaj Zaliv in Kleščman. Na prvi je potekalo urjenje enot iz nadzora in zaščite akvatorija, druga pa je bila izvedena kot računalniško podprta štabna vaja bataljona in v nadaljevanju kot združena taktična vaja rodov z bojnim streljanjem čete, katere cilj je bilo preverjanje integracije ter delovanja deklariranih sil v okviru kolektivne obrambe. V tretjem delu so pripadniki sil Slovenske vojske preizkusili integracijo deklariranih sil v razpored enote višje ravni združenih sil Nata. Na nekaterih vajah iz niza vaj Preskok so poleg pripadnikov različnih enot Slovenske vojske sodelovali tudi strokovnjaki iz obrambno-varnostnega sistema Republike Slovenije ter pripadniki zavezniskih in partnerskih oboroženih sil.

DOSEŽENI CILJI

Slovenska vojska je z udeležbo na vajah iz niza vaj zasledovala več ciljev. V prvem delu so pripadniki z izvedbo povezane vojaške vaje Protiudarec uspešno preizkusili načrt alarmiranja in delovanja združenega sestava stalnih ter takojšnjih odzivnih sil pod poveljstvom Poveljstva sil Slovenske vojske. Simulirali so prehod v povišano stopnjo delovanja ter ob predpostavki mobilizacije Slovenske vojske brez strateške rezerve načrtovali mobilizacijo in delovanje Slovenske vojske. Poleg tega je Slovenska vojska testirala vzpostavitev novega premičnega komunikacijsko-informacijskega sistema Slovenske vojske z napotitvijo bojnega poveljstva sil Slovenske vojske in podrejenih poveljstev na druga mesta zunaj matičnih vojašnic ali znotraj njih. Prvo je bilo v vlogi primarnega vadbena, druga pa so nastopala v vlogi odzivnih celic spodnje kontrole. Povezana vojaška vaja je bila dobro organizirana in izvedena. Pokazala se je dobra usklajenost s scenarijem in prvim delom niza vojaških vaj Preskok. Prav tako sta se operativna skupina in združeni sestav odzivnih sil dobro vključila v terensko vajo enot. Tudi v drugem delu niza vaj je bila uspešno izvedena ponovna napotitev in uporaba bojnega poveljstva sil Slovenske vojske, v tem primeru v vlogi odzivne celice zgornje kontrole, ter petih podrejenih poveljstev kot primarnih

Z vajo Protiudarec so preverili postopke v primeru protiterorističnega delovanja.

Urjenje nadzora in zaščite akvatorija na vaji Zaliv

vadbencev. Poveljevanje in kontrola nad silami Slovenske vojske brigadne ravni sta se z upoštevanjem zračne in pomorske domene ter z uskladitvijo učinkov preostalih državnih organov, kot so civilna obramba, policija in civilna zaščita, izvajala v okolju tajnega omrežja Slovenske vojske. Pri tem je bilo vključeno tudi sodelovanje in usklajevanje z odzivno celico zgornje kontrole regionalnega komponentnega poveljstva za specialne operacije. Uspešno je bilo preizkušeno vodenje izvedbe prilagojenega operativnega načrta delovanja sil Slovenske vojske za odzivanje na hibridne in teroristične grožnje, ob upoštevanju sodelovanja z drugimi akterji v zaledju, tako pred aktivacijo 5. člena kot po njegovi aktivaciji. V okviru tega vodenja so bili izvedeni tudi postopki

izbire in delovanja po ciljih v vadbni situaciji. Slovenska vojska je prikazala načrtovanje zagotovitev delovanja silam Slovenske vojske in izvedbo nalog podpore države gostiteljice na slovenskem ozemlju ter pri zaščiti sil in kritične infrastrukture ob glavnih oskrbovalnih poteh Nata na ozemlju Slovenije. Poleg tega sta bila v vadbno situacijo vključena vzpostavitev in delovanje medijskega centra, ki se je sproti odzival na vadbno situacijo. Struktura vaje je bila ustrezna in optimizirana glede na razpoložljivost moštva. Scenarij je temeljil na resničnih razmerah v svetu. Vadbni dokumenti so bili pravočasno in kakovostno pripravljeni. Poveljniška mesta in začasna varnostna območja II. stopnje zunaj matičnih vojašnic so bila uspešno vzpostavljena. Koncept preigravanja vadbene operacije Perunov primež se je izkazal kot ustrezen.

KAJ SMO SE NAUČILI?

Ponovno se je pokazalo, da so proaktivni, motivirani in strokovno usposobljeni udeleženci temelj za uspeh vsake vojaške dejavnosti. Kljub pomanjkanju kadra, ki že nekaj časa pesti Slovensko vojsko, in intenzivnemu tempu nalog skozi vse leto, tudi poleti, so udeleženci pokazali visoko raven osredotočenosti, požrtvovalnosti, bistrosti in odzivnosti. Z novim premičnim komunikacijsko-informacijskim sistemom Slovenske vojske so uspešno vzpostavili poveljniška mesta in začasna varnostna območja II. stopnje zunaj matičnih vojašnic. Pri tem so optimalno izbrali nadomestne lokacije ter vzpostavili načrtovane povezave. Želimo si, da bi ključna poveljstva imela predpripravljen nadomestni oziroma rezervni mesta, ki bi omogočala ne le izvedbo podobnih vaj, temveč tudi premestitev poveljstev v morebitni krizni situaciji. Za pravočasno in kakovostno načrtovanje je ključno, da se koncept osrednjih vaj sil Slovenske potrdi vsaj eno leto pred njihovo izvedbo. To bi omogočilo pravočasno uskladitev z drugimi dejavnostmi, kot so priprave za mednarodne operacije in misije, doseganje in vzdrževanje zmogljivosti deklariranih sil ter ciljev zmogljivosti, naloge države gostiteljice, logistična podpora enotam Slovenske vojske, civilno-vojaško sodelovanje in druge obveznosti. V načrtovanje je nujno treba vključiti tudi Generalštab Slovenske vojske in druge deležnike nacionalnovarnostnega sistema v Republiki Sloveniji.

VAJA KLEŠČMAN POTRDILA VRHUNSKO USPOSOBLJENOST

BESEDILO Petra Apšner
FOTO Bruno Toič

Na osrednjem vadišču Slovenske vojske na Počku se je v četrtek, 28. novembra, s sklepnim delom vaje Kleščman – taktično vajo z bojnim streljanjem – končal tretji del niza vaj Preskok 2024. Slovenska vojska je z vajo pokazala svojo pripravljenost za delovanje v okviru nacionalne in kolektivne obrambe. Vajo je spremljal tudi minister za obrambo mag. Borut Sajovic, ki je pohvalil napredek v kadrovskih in operativnih zmogljivostih vojske.

Vajo je zaznamovala kompleksna simulacija spopada, ki je temeljila na obveščevalnih podatkih o sovražnikovi diverzantsko-teroristični skupini. Po potrditvi lokacije sovražnikovih enot je okrepljena četa 74. pehotnega polka izvedla premišljen napad na sovražnikov objekt. Nalogo je začel izvidniški oddelek, ki je ob podpori brezpilotnega letalskega sistema

Belin-V pregledal območje. Brezpilotni sistemi, opremljeni s toplotnimi senzorji in kamerami z visoko ločljivostjo, so zagotovili ključne podatke o sovražnikovih položajih. Vzoredno so izvidniške enote na taktičnih vozilih Perun 4 x 4 preverjale teren, dokler jih ni sovražnik zaznal in napadel z minometi. Prijateljske sile so se hitro umaknile in vzpostavile pogoje za naslednjo fazo. V nadaljevanju vaje so posredovali pripadniki baterij za ognjeno podporo, ki so na pripravljene položaje namestili minomete MN9 kalibra 120 mm. Ob podpori prednjega opazovalca so izvedli

◀ **Zračno podporo iz zraka so zagotavljala letala PC-9M Pilatus.**

skoncentriran ogenj za zaščito napredujočih enot. V neposredni bližini ciljev pa so delovala letala PC-9M Pilatus, ki so nevtralizirala sovražnikove tarče z mitraljezi in nevodnimi raketami. Obiskovalci so lahko spremljali direktno komunikacijo med kontrolorji združenih ognjev in piloti, kar je dodatno osvetlilo pomen tesne koordinacije med kopenskimi ter zračnimi enotami.

MANEVR TEŽKE MEHANIZACIJE

Sovražnikove linije so prebili tanki M-84, ki so se pomaknili na bojne položaje. Njihova kombinacija ognjene moči, zaščite in mobilnosti je omogočila odločilen premik na bojišču. Kljub temu sovražnik ni bil popolnoma nevtraliziran, zato je nalogo uničenja preostalih oklepnih sredstev prevzel protioklepni vod 72. brigade, pri čemer je uporabil protioklepni raketni sistem Spike, nameščen na vozilih Humvee. Z izjemno natančnostjo in učinkovitostjo so na razdaljah do štirih kilometrov sistematično uničevali cilje, vključno z nizko letečimi grožnjami.

MINISTER POHVALIL PRIPRAVLJENOST SLOVENSKE VOJSKE

Sklepni del vaje si je ob spremstvu poveljnika sil Slovenske vojske brigadirja Boštjana Močnika ogledal tudi minister za obrambo mag. Borut Sajovic. Ob tej priložnosti je povedal: »Pripravljeni smo in vadimo, saj moramo biti sposobni hitro ukrepati. Hkrati upamo na premirje, stabilizacijo in dialog.« Sajovic je poudaril, da izboljšave v kadrovske strukturi, povečanje števila štipendistov in uspešno organizirani tabori za mlade kažejo, da je Slovenska vojska na pravi poti. Vaja Kleščman je kljub predčasnemu koncu prikazala odlično usposobljenost, sodelovanje različnih enot in uporabo napredne tehnologije. S tem je poudarila vlogo Slovenske vojske kot nepogrešljivega stebra nacionalne varnosti in mednarodne obrambne stabilnosti.

▶ **Ostrostrelci so z izjemno natančnostjo uničevali cilje.**

◀ **Sovražnikove linije so prebili tanki M-84.**

VOJAŠKA PREMIČNA BOLNIŠNICA BO DEKLARIRANA ZMOGLJIVOST V NATU

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Bruno Toič

V Vojašnici Vincenca Repnika v Slovenski Bistrici je od 9. do 13. decembra potekalo ugotavljanje pripravljenosti končnih operativnih zmogljivosti lahke premične bolnišnice Role 2. Z ocenjevanjem so preverili kadrovsko in materialno popolnitev bolnišnice ter usposobljenost stalnih in pogodbenih pripadnikov Role 2. Od 1. januarja 2025 bo premična vojaška bolnišnica deklarirana zmogljivost Slovenske vojske v okviru Nata. Udeležili smo se vaje, na kateri so pripadniki preigrali različne scenarije, kot so raketni napad, masovna nesreča in varnostni incidenti.

Poveljnica Role 2 podpolkovnica Karmen Kralj je pojasnila, da je to že tretje preverjanje v zadnjih treh letih. Leta 2022 je bila vojaška bolnišnica že namenjena za zmogljivosti Nata, leta 2023 pa je Slovenija prevzela vlogo vodilne države v Balkanskih medicinskih namenskih silah (angl. Balkan Medical Task Force – BMTF). Takrat so njeno pripravljenost ocenjevali pripadniki Natovega centra odličnosti za vojaško medicino z Madžarskega. Letos

Scenariji so vključevali delovanje čim več modulov bolnišnice.

Po evakuaciji s terena so poškodovane sprejeli v bolnišnici Role 2.

zmogljivost Role 2 preverja poveljstvo Logistične brigade. Slovenska vojska bo namreč premično vojaško bolnišnico vključila v nove Natove zmogljivosti, bolnišnica pa bo v pripravljenosti od 1. januarja 2025. Vodja ugotavljanja končnih operativnih zmogljivosti Role 2 podpolkovnica Ines Vatovec s poveljstva Logistične brigade je povedala, da ocenjevalci preverjajo vojaški in medicinski del. Vojaški del obsega preverjanje popolnjenosti kadra, opreme, operativnih dokumentov, celotne dokumentacije in komunikacije. »Preverjamo številčnost osebja, ustrezno servisiranje in delovanje opreme, zaloge zaščitne opreme in podobno. Medicinski del pa ocenjuje dr. Igor Goričan s poveljstva brigade, ki je doktor medicine in specialist urgentne medicine,« je pojasnila podpolkovnica Vatovec.

UPOŠTEVATI MORAJO RAZLIČNE STOPNJE ALARMIRANJA

Dokumentacijo, ukaze, načrte, pregled opreme in logističnih sredstev, potrebnih za delovanje bolnišnice, so ocenjevalci preverjali prve tri dni. Na dan našega obiska, 12. decembra, pa je bila na vrsti vaja, na kateri je osebje bolnišnice preigralo različne scenarije

nesreč – od raketnega napada, obolelih posameznikov do masovne nesreče ob različnih stopnjah pripravljenosti. Medicinski del ocenjevanja je predstavil vojaški uslužbenec XIV. razreda dr. Igor Goričan, svetovalec poveljnika brigade za zdravstvena vprašanja. Nekdanji pogodbeni rezervist je že dobro leto pripadnik stalne sestave, saj si je po izkušnjah v civilnem zdravstvu želel novih izzivov na vojaškem področju. »Danes sem v vlogi ocenjevalca zdravstvenega dela Role 2. Pripadniki Role 2 – doktorji specialisti, kirurgi, medicinske sestre in drugi – so izurjeni in odlično obvladajo svoje klinično delo, zato ne pričakujem večjih izzivov. Rana je rana v vojski ali civilnem svetu, posebnost pa so postopki za različne nevarnosti, na katere se mora osebje Role 2 ustrezno odzvati. Gre za posebne situacije, ki zahtevajo zaščitno opremo. Bolj kot samo klinično delo preverjamo različne protokole, da se v pravem času ustrezno odzovejo na določene dogodke. Delo v bolnišnici lahko postane nevarno, zato si morajo v takih primerih nadeti zaščitno opremo, neprebojne jopiče, se oborožiti ter se prilagoditi stopnji alarmiranja. Ob morebitni jedrski, radiološki, kemični in biološki ogroženosti morajo uporabiti zaščitno opremo. Scenarijev ne poznajo vnaprej, oblikovali pa smo jih tako, da vključujejo delovanje čim več modulov bolnišnice, od laboratorija, predoperative, operative do triaže. Posamezne paciente bo treba evakuirati s terena, nekateri bodo umrli, druge bo treba prepeljati na višjo raven. Izvedli bomo tudi masovno nesrečo. V bolnišnico bodo prišli okuženi in kontaminirani pacienti, pripadniki, zadržani za varnost, pa bodo morali obravnavati varnostne incidente pred bolnišnico,« je scenarije opisal sogovornik. Ob našem ogledu je osebje ravno obravnavalo sum na infarkt in notranje poškodbe ob padcu z višine. Ob povišanju varnostnega tveganja pa so si morali nadeti čelade.

BOLNIŠNICO BI SELILI TUDI V ZAKLONIŠČE

Poveljnica Role 2 podpolkovnica Karmen Kralj je pojasnila, da je ekipa Role 2 sestavljena iz pogodbenih rezervistov, ki so na delovnih mestih, ki zahtevajo posebno medicinsko znanje, ter pripadnikov stalne sestave: »Zbrani smo v velikem številu. Ekipa je uigrana, imamo pa tudi nekaj novih pripadnikov, ki so tokrat opazovalci.« Dodala je, da zaupa svoji ekipi, s katero dela že četrto leto. »Poznajo postopke in delo s pacienti, veliko se usposablja. Dobro skrbimo za raznovrstna izobraževanja. Tudi stalna sestava deluje v javnih zavodih, da lahko pridobiva praktične izkušnje, pogodbeni rezervisti pa se tako in tako pri svojem delu vsak dan srečujejo s pacienti.« Od leta 2022 so pridobili veliko nove opreme, med drugim mrtvaški zabojnik, ki so ga prej imeli izposojenega, medicinske aparature, kot so aspiratorji, respiratorji in defibrilatorji, dva rentgena, nekaj novih naprav v laboratoriju ter izolacijski šotor za infektivne bolnike. Odpravili pa so tudi nekaj konstrukcijskih napak. »Letos spomladi smo se udeležili največje medicinske vojaške vaje v Evropi Vigorous Warrior 2024 na Madžarskem. Naša Role 2 je bila pohvaljena kot ena najbolje organiziranih bolnišnic. Ekipe sodelujočih držav so si izmenjale osebje. Pri nas je gostovala nizozemska kirurška ekipa, ki je bila navdušena nad našim načinom dela in usklajenostjo,« je opisala poveljnica Role 2 Karmen Kralj. Za prihodnje leto je napovedala, da bodo več časa namenili obravnavi kontaminiranih poškodovanih in scenarijem jedrske, radiološke, kemične in biološke grožnje. Role 2 želijo tudi poskusno preseliti pod zemljo, v zaklonišče, saj so take trenutne izkušnje s kriznih žarišč. Ker so lahko tudi bolnišnice tarče napadov, jih vzpostavljajo v porušeni zgradbi ali zakloniščih. »Letos smo bolnišnico že testno preselili v hangar v vojašnici na Ajševici, prihodnje leto pa bomo poskusili najti še kakšno drugačno infrastrukturo, recimo zaklonišče, da ugotovimo, kakšni bi bili izzivi delovanja v takih pogojih,« je še povedala podpolkovnica.

SREDNJA TRANSPORTNA ČETA USPEŠNO OPRAVILA PREVERJANJE

BESEDILO Petra Apšner
FOTO Bruno Toič

Od ponedeljka, 18. novembra, do petka, 22. novembra, je na območju vojašnic Vincenca Repnika, barona Andreja Čehovina in Stanislava Požarja ter na vadiščih Bač in Poček potekalo obsežno preverjanje končnih operativnih zmogljivosti srednje transportne čete 670. logističnega polka Logistične brigade Slovenske vojske. Namen aktivnosti je bil preveriti in potrditi pripravljenost čete za opravljanje kompleksnih logističnih nalog v različnih taktičnih situacijah.

Preverjanje se je začelo z alarmiranjem v Vojašnici Vincenca Repnika v Slovenski Bistrici. Tam je četa preverila popolnjenost s kadrom in materialnimi sredstvi. Po začetnih pripravah sta se dva konvoja transportnih vozil premaknila proti Vojašnici barona Andreja Čehovina v Postojni. Premik je bil uvod v nadaljnje testiranje kolektivnih taktičnih veščin. »Ponedeljek je bil namenjen pregledu enote, premiku in izdaji ukazov. Ukaz za delovanje čete je bil dan za celoten teden, vendar se vsak večer dopolnjuje s podrobnostmi za naslednji dan. Ta način poveljnikom voda in čete omogoča, da natančno preučijo situacijo in pripravijo svoja povelja,« je pojasnil načelnik štaba Logistične brigade major Primož Bantan.

IZVAJALI ZAHTEVNE TERENSKÉ NALOGE

Na vadiščih Bač in Poček so potekale praktične naloge, ki so simulirale

kompleksne operativne situacije. »Danes sta transportna voda dostavila sredstva na operativno-logistične postaje v Pivki in na Bilah. Med premikom so se morali vadbenci spoprijeti z različnimi incidenti. Najprej so morali hitro zamenjati predrto pnevmatiko, hkrati pa varovati konvoj. Po menjavi je sledil napad ostrostrelca, pri čemer je bil ranjen poveljnik voda. Konvoj je moral hitro zapustiti nevarno območje, se premakniti na varno, organizirati evakuacijo ranjenega ter nadaljevati nalogo. Po vrnitvi v vojašnico smo izvedli pregled opreme in analizirali dogajanje,« je aktivnosti opisal poveljnik 1. transportne čete stotnik Tadej Hafner. Scenarij preverjanja je vključeval še odzivanje na improvizirane eksplozivne naprave, obrambne ukrepe ob napadih na konvoj ter izvele vozil. »Kot markiranti pripravljamo scenarije in incidente, ki jih morajo vadbenci

reševati. Incidenti so lahko kinetični ali nekinetični, od predrte pnevmatike do simulacije zasede. Pri tem je bistveno, da ne presežemo predvidenih ciljev, saj bi preveč intenzivna akcija povzročila nepredvidene odzive, kar bi otežilo ocenjevanje,« je pojasnil višji podčastnik za operativne zadeve v poveljstvu Logistične brigade višji praporščak Davor Režek.

POSTOPNO STOPNJEVANJE ZAHTEVNOSTI

Preverjanje končnih operativnih zmogljivosti se je vsak dan stopnjevalo. Major Bantan nam je ob našem obisku pojasnil, da so v prvih dneh incidenti lažji, proti koncu tedna pa so morali pripadniki pokazati največ, saj so sledile najzahtevnejše aktivnosti. Vsi postopki in reakcije so morali biti natančno usklajeni z operativnimi postopki in standardi. »Cilj je, da enota izpolnjuje vse pogoje za prehod v operativno obdobje,« je še poudaril Bantan. Vaja se je končala v petek, 22. novembra, z vrnitvijo transportne čete v Vojašnico Vincenca Repnika, kjer so opravili končno analizo. Po besedah poveljnika čete stotnika Hafnerja je bila vsaka naloga temeljito obravnavana: »Po vsaki aktivnosti smo opravili analizo, ocenili izvedbo in se pripravili na naslednji dan. Sistematičnost pri analizi in pripravi je namreč ključna za uspešno delovanje čete.« Preverjanje operativnih zmogljivosti srednje transportne čete je bilo vrhunec vseh priprav, ki so vključevale individualna in kolektivna usposabljanja. »Cilj naših usposabljanj je bil, da enota obvlada taktični premik logističnega konvoja, obrambo in reakcije

Varovanje konvoja

Zamenjava predrte pnevmatike

na nepredvidene dogodke. To preverjanje je zadnji korak pred polno operativno zmogljivostjo enote,« je pogovor sklenil stotnik Hafner. Preverjanje končnih operativnih zmogljivosti je bilo za srednjo transportno četo uspešno. Taka preverjanja ostajajo ključna za zagotavljanje visoke stopnje pripravljenosti Slovenske vojske. Srednja transportna četa 670. logističnega polka je s tem potrdila svojo sposobnost učinkovitega delovanja v različnih razmerah, kar je bistveno za zagotavljanje logistične podpore enotam Slovenske vojske doma ter v mednarodnih operacijah in na misijah po svetu.

NA TEČAJU ZA DESETNIKE TUDI BOJNO PLAVANJE

BESEDILO Jerneja Grmadnik
FOTO Bruno Toič

Decembru se je končal šesttedenski tečaj za desetnike, ki je potekal v Vojašnici Boštjana Kekca na Bohinjski Beli in v njeni okolici. Organiziral ga je 10. pehotni polk 1. brigade Slovenske vojske. Tečaja se je udeležilo 59 poddesetnic in poddesetnikov, uspešno pa ga je opravilo 58 udeležencev. Na tečaju so kandidati pridobili raznovrstno znanje ter opravili številna terenska usposabljanja, med drugim so prvič izvedli tudi bojno plavanje. Le dva dni pred koncem tečaja smo se jim pridružili na olimpijskem bazenu v Kranju.

Nadaljevalno vojaško usposabljanje obsega pridobivanje veščin, znanja in spretnosti za vsakodnevno opravljanje nalog ter vodenje in poveljevanje skupini, posadki in posamezniku. Prav tako je pogoj za vpis na Šolo za podčastnike. Vodja tečaja za desetnike štabni vodnik Lucijan Čuk iz 10. pehotnega polka je pojasnil, da je tokratna generacija številčnejša, saj so spomladansko in jesensko usposabljanje združili v enoten termin, sicer pa tečaj poteka po standardnem predmetniku. Ta obsega pet predmetov: zakonitost vojaškega delovanja, vodenje, metodiko vojaškega usposabljanja, bojevanje in poveljevanje ter oborožitev. »Pri teh predmetih smo izvajali različna usposabljanja v učilnici in na terenu. Kandidati so morali opraviti izpite in praktična preverjanja, inštruktorji pa so jih ves čas ocenjevali, predvsem njihov prispevek v timu ter uspešnost vodenja. Izvedli smo tudi zahtevno enotedensko usposabljanje na Mačkovcu, na katerem smo urili različne postopke: od reakcije na stik, postavljanja zased, posedanja patroljnih baz do naskokov na določeno točko. Spali smo na terenu,« je opisal Lucijan Čuk. Za vojake je to prvi tečaj vodenja, s katerim preidejo iz vojaških voda v voditeljske. »Udeležili smo se tudi premagovanja voditeljskih ovir v Vojašnici Edvarda Peperka v Ljubljani. Inštruktorji so jim dali naloge, pri čemer so morali kandidati

premagovati določene ovire v časovnih omejitvah in s stvarmi, ki so jih imeli na razpolago,« je še pojasnil sogovornik. Novost letošnjega tečaja pa je bila izvedba bojnega plavanja. Pri izvedbi sta sodelovala pripadnika Športne enote Slovenske vojske major Bogdan Kovčan in vojaški uslužbenec Jaroslav Kovačič. »Bojno plavanje je obsegalo več sklopov oziroma standardov. Najprej so morali kandidati plavati v kopalkah, nato pa so dodajali uniformo in opremo. Plavati so morali tudi s puško v roki in si pod vodo sleči zaščitni jopič. Več opreme kot imajo v vodi, težje izvajajo naloge,« je opisal štabni vodnik Lucijan Čuk. Šesttedenski tečaj je 58 kandidat in kandidatov uspešno končalo 16. decembra. Naslednji tečaj za

◀ Pri bojnem plavanju je zelo pomembna tehnika. Teža, ki jo imajo na sebi, dodatno otežuje plavanje.

poddesetnica
LAVRA ZAGAJŠEK

»Izziv so bila predvsem zahtevna in naporna terenska usposabljanja.«

poddesetnik
MARKO BIZJAK

»Zapomnil si bom ekipo, saj smo se odlično povezali.«

desetnike pa bo predvidoma spomladi prihodnje leto izvedla 72. brigada.

ZAHTEVNI IZZIVI, VENDAR DOBRA EKIPA

Tečaja za desetnike so se udeležili vojak stalne sestave s činom poddesetnik iz različnih enot Slovenske vojske, od logistike, pehote, mornarice in letalstva. »Vsi imajo že vojaške izkušnje, v enotah pa so jih nadrejeni prepoznali kot potencialne kandidate za napredovanje,« je pojasnil vodja tečaja. Dodal je, da jim bo čin desetnika dodeljen v skladu z napredovanjem v enotah oziroma po zasedbi delovnih mest s tem činom. Za mnoge je opravljen tečaj tudi odskočna deska za karierno napredovanje in nadaljevanje šolanja na Šoli za podčastnike. Poddesetnica Lavra Zagajšek iz Čete za jedrsko, radiološko, kemično in biološko obrambo Rodovskega bataljona 72. brigade je povedala, da je po desetih letih zaposlitve v Slovenski vojski čas za nove izzive. »Želja po kariernem napredovanju je bila moja, na tečaj pa so me poslali nadrejeni, saj bom v enoti zasedla višjo funkcijo,« je pojasnila. Povedala je, da je na tečaju pridobila veliko znanja. Izziv so bila predvsem zahtevna in naporna terenska usposabljanja, ki pa se jih je dalo premagovati z dobro fizično in psihično pripravljenostjo. Po koncu tečaja bo nadaljevala delo v logistiki čete. Poddesetnik Marko Bizjak je svojo vojaško kariero začel pred štirimi leti v 10. pehotnem polku, nato pa se je prijavil na selekcijo za Specializirano enoto vojaške policije in jo uspešno opravil. V tej enoti je zaposlen že dve leti, vendar pa si želi narediti še korak naprej. »Cilji so še višji, saj nameravam na Šolo za podčastnike,« je pojasnil sogovornik. Dodal je, da mu bo usposabljanje ostalo v lepem spominu: »Zapomnil si bom ekipo, saj smo se odlično povezali in delovali kot uigran tim. Pohvaliti moram tudi inštruktorje, saj sem se na tečaju veliko naučil in pridobil veščin, ki mi bodo koristile pri nadaljnjem delu v enoti.« Pojasnil je še, da je bilo veliko poudarka na vodenju in razporejanju ljudi, čemur so tudi inštruktorji namenili več pozornosti. O bojnem plavanju pa je dejal, da se je obdržati nad gladino v polni vojaški opremi velik izziv, vendar je bila to zanimiva preizkušnja, ki jo je uspešno opravil.

TESTIRANJE NOVIH TOPLOTNIH VAB ZA ZAŠČITO VOJAŠKIH HELIKOPTERJEV

BESEDILO Petra Apšner
FOTO Bruno Toič in 15. BRVLZO

Testiranje izmeta toplotnih
vab iz helikopterja Cougar

Od 18. do 20. novembra je na osrednjem vadbišču Slovenske vojske v Postojni potekalo testiranje novih toplotnih vab, razvitih za izboljšano zaščito vojaških helikopterjev pred sodobnimi sistemi zračne obrambe. Gre za pomemben korak v prizadevanjih za povečanje varnosti posadk in operativnih zmogljivosti vojaških zrakoplovov, ki so ključni del letalstva Slovenske vojske.

Sodobno bojišče prinaša nenehne tehnološke izzive, na katere se morajo oborožene sile hitro in učinkovito odzvati. Ena izmed najpomembnejših nalog Slovenske vojske je zagotavljanje varnosti svojih zračnih zmogljivosti, zlasti helikopterjev, ki imajo ključno vlogo pri opravljanju različnih nalog, od logistične podpore do reševanja in prevoza enot. S pojavom

naprednih lahkih prenosnih raketnih sistemov zračne obrambe se je pokazala potreba po novih protiukrepih, saj obstoječe zaščitne rešitve ne zadoščajo več sodobnim varnostnim grožnjam. Tako je novembra na osrednjem vadbišču Slovenske vojske potekalo testiranje novega sistema toplotnih vab, namenjenega zaščiti helikopterjev pred sodobnimi sistemi zračne obrambe. Testiranje so izvedli z večnamenskim helikopterjem AS532AL Cougar, ki velja za eno najpomembnejših zračnih zmogljivosti Slovenske vojske.

KLJUČEN PROCES ZA PRILAGAJANJE SODOBNIM VARNOSTNIM ZAHTEVAM

Nove toplotne vabe so zasnovane tako, da zmedejo raketne sisteme, ki za sledenje cilju uporabljajo toplotni odtis helikopterja. S svojim delovanjem preusmerijo rakete stran od helikopterja, kar bistveno poveča možnost preživetja posadke in zaščite zrakoplova. Te tehnološko napredne rešitve so zato ključnega pomena za varnost na sodobnem bojišču. Pri testiranju je sodelovala 15. brigada vojaškega letalstva in zračne obrambe. »Pred uvedbo novega tipa toplotnih vab v operativno uporabo na helikopterju Cougar AS532AL je bilo treba izvesti testiranje, skladno z načrtom, ki ga je pripravila 153. letalskotehnična eskadrilja. Načrt je obsegal temeljit pregled helikopterja pred izvedbo izmeta toplotnih vab, izmet toplotnih vab pri različnih režimih letenja in temeljit pregled helikopterja po končanem testiranju,« je potek testiranja opisal letalski inženir major Samo Bric. Ob tem je še poudaril, da testiranje take opreme ni le tehnična nuja, temveč ključen proces za prilagajanje sodobnim

varnostnim zahtevam: »Zaradi razvoja novih sistemov zračne obrambe je treba nenehno iskati nove rešitve za zaščito zrakoplovov, zato so taka testiranja ključna za zagotavljanje varnosti posadk in povečanje operativnih zmogljivosti vojaških helikopterjev na sodobnem bojišču.«

AKTIVNA OBRAMBA

Osnovni del sistemov samozaščite helikopterjev vključuje več različnih senzorjev, katerih podatki se združujejo v enoten prikazovalnik v kabini. Ta pilotu omogoča hitro prepoznavanje grožnje in izbiro ustreznega protokola za zaščito. »Ko senzorji zaznajo grožnjo, sistem samodejno ali pilot ročno sproži izmetavanje vab. Te ustvarjajo lažne cilje, ki zavajajo sovražne rakete. Vabe so programirane v zaporedjih, prilagojenih specifičnim vrstam raket, kot je na primer raketa sistema Igla,« je pojasnil preizkusni pilot podpolkovnik Igor Lanišnik. Naloga toplotnih deflektorjev,

Enoten prikazovalnik v kabini omogoča hitro prepoznavanje grožnje in izbiro ustreznega protokola za zaščito.

nameščenih na izpušne cevi motorjev, je razpršiti toploto, ki jo oddaja turbina, s čimer se zmanjša zaznavnost helikopterja. Znižanje temperature izpuha na bistveno nižje ravni lahko prepreči, da bi se raketa »zaklenila« na helikopter kot tarčo. Sistemi samozaščite zahtevajo redne nadgradnje, saj se grožnje nenehno razvijajo. Pri testiranju novih sistemov piloti preizkusijo delovanje opreme na posebnih poligonih, kjer ocenjujejo učinkovitost protokolov v simuliranih bojnih razmerah. Eno izmed zahtevanih testiranj je tako imenovano izmetavanje Jettison, pri čemer se izstrelijo vseh 128 vab naenkrat ali v zelo kratkem časovnem razmiku. Gre za tako imenovani izhod v sili, maneuver pa se izvede samo takrat, ko je pristanek helikopterja v sili neizogiben, hkrati pa obstaja tveganje vžiga zaradi raket. »To je bilo samo eno izmed testiranj, ki jih zahteva proizvajalec za izdajo certifikata za uporabo,« je povedal podpolkovnik Lanišnik in pojasnil, da se s testiranjem med drugim preveri, ali je sistem sposoben izvesti tisto, kar proizvajalec zahteva. Protokol sicer vključuje različne vrste izmetavanj v različnih pogojih, v večini primerov pa gre za sekvenčno odmetavanje vab, ki se ga lahko izvede ročno, polavtomatsko ali avtomatsko. Po uspešno opravljenih varnostnih in zmogljivostnih testih proizvajalec izda certifikat za uporabo sistema. »Razvoj sistemov samozaščite ni nikoli dokončan. Obrambne zmogljivosti vojaških helikopterjev morajo slediti tehnološkemu napredku, saj lahko le tako zagotavljamo ustrezno varnost v hitro spreminjajočem se vojaškem okolju,« je še poudaril podpolkovnik Lanišnik. Ob tem je izpostavil pomembnost zavedanja odločevalcev o nujnosti teh sistemov, še zlasti v razmerah omejenih sredstev in kadrov.

Helikopterji, opremljeni s sodobnimi sistemi samozaščite, so ključnega pomena za opravljanje nalog v zahtevnih razmerah. V prihodnosti bo pomembno ohranjati visoke standarde in vlagati v tehnologijo, ki omogoča varnejše delovanje in večjo odpornost na sodobne grožnje. Le s takim pristopom bo mogoče zagotoviti uspešno delovanje letalskih enot tudi v najkompleksnejših situacijah. Rezultati testiranja bodo omogočili vpeljavo novih toplotnih vab v operativno uporabo, kar bo pomembno prispevalo k povečanju obrambnih zmogljivosti Slovenske vojske. Helikopterji AS532AL Cougar bodo tako opremljeni z najnovejšimi zaščitnimi sistemi, ki zagotavljajo višjo raven varnosti za posadke in uspešno izvedbo misij v različnih operativnih pogojih. Visoka raven varnosti helikopterskih posadk pa je zagotovo najpomembnejša.

SLOVENIJA OHRANJA VLOGO VODILNIH DRŽAV V EVROPSKI UNIJI

BESEDILO Direktorat za obrambne zadeve
FOTO Bruno Toič

Državni zbor je 22. novembra sprejel Zakon o kritični infrastrukturi (v nadaljevanju: ZKI-1), ki uvaža pomembne spremembe na področju kritične infrastrukture ter sistemske rešitve za krepitev odpornosti kritičnih subjektov in kritične infrastrukture. Pri pripravi in oblikovanju zakona, ki je rezultat prizadevanj ter sodelovanja strokovnjakov, nosilcev sektorjev kritične infrastrukture, upravljavcev kritične infrastrukture Republike Slovenije in drugih organov ter ustanov, je izjemno vlogo kot koordinator in usklajevalec odigral Direktorat za obrambne zadeve Ministrstva za obrambo. Z novim okvirom za odpornost kritičnih subjektov bo mogoče preseči zaščito kritične infrastrukture in v širšem smislu zagotoviti odpornost kritičnih subjektov, ki upravljajo kritično infrastrukturo ter zagotavljajo bistvene storitve na notranjem trgu Evropske unije.

ZKI-1 pomeni dopolnitev sedanje sistemske ureditve na področju kritične infrastrukture v Republiki Sloveniji, ki je bila leta 2017 vzpostavljena z Zakonom o kritični infrastrukturi. Ta zakon, ki je celovito urejal načrtovanje zaščite kritične infrastrukture v osmih sektorjih, je bil tudi podlaga za oblikovanje določb Direktive Evropskega parlamenta (2022/2557) in Sveta z dne 14. decembra 2022 o odpornosti kritičnih subjektov (angl. The Critical Entities Resilience Directive – direktiva CER) med slovenskim predsedovanjem Svetu Evropske unije.

Zakon je bil pripravljen zaradi prenosa direktive CER v slovenski pravni red. Republika Slovenija je med prvimi državami članicami Evropske unije, ki je v svojo zakonodajo prenesla enotno ureditev Evropske unije o odpornosti kritičnih subjektov. ZKI-1, ki sicer temelji na dosedanjem Zakonu o kritični infrastrukturi, vključuje tudi nekatere njegove prilagoditve in dopolnitve, povezane z odzivanjem na izredne dogodke na področju kritične infrastrukture. Te so se pokazale za nujne na podlagi pridobljenih izkušenj pri izvajanju določb prejšnjega zakona, pa tudi zaradi povečanega zavedanja o pomenu neprekinjenega delovanja kritične infrastrukture v državi. Na to so vplivali krize, s katerimi smo se spoprijemali v zadnjem obdobju, ter poslabšanje varnostnih, političnih in ekonomskih razmer v Evropi.

Cilj zakona, in tudi direktive CER, je zagotoviti neprekinjeno opravljanje bistvenih storitev, ki so ključne za ohranjanje temeljnih družbenih funkcij ali gospodarskih dejavnosti na notranjem trgu Evropske unije, in okrepiti odpornost kritičnih subjektov, ki te storitve zagotavljajo. Zakon v ospredje, v nasprotju z dosedanjim zakonom, postavlja storitve, ki so bistvene za ohranjanje življenjsko pomembnih družbenih funkcij, gospodarskih dejavnosti, javnega zdravja in varnosti ali okolja, in njihovo neprekinjeno zagotavljanje v 11 sektorjih kritične infrastrukture. Ti sektorji so: energtika,

promet, bančništvo, infrastruktura finančnega trga, zdravje, pitna voda, odpadna voda, digitalna infrastruktura, javna uprava, vesolje ter pridelava, predelava in distribucija živil.

Z zakonom se spreminja koncept zaščite kritične infrastrukture, ki prehaja h krepitvi odpornosti kritičnih subjektov ter kritične infrastrukture, kar omogoča zagotavljanje bistvenih storitev. Zakon opredeljuje nacionalni okvir za odpornost kritičnih subjektov, ki vključuje strategijo za odpornost kritičnih subjektov in nacionalno oceno tveganja za opravljanje bistvenih storitev. Prav tako določa postopek ugotavljanja in določanja kritičnih subjektov in kritične infrastrukture ter postopek prepoznavanja kritičnih subjektov posebnega evropskega pomena. Kritični subjekt pridobi status kritičnega subjekta posebnega evropskega pomena, če zagotavlja enake ali podobne bistvene storitve za šest ali več držav članic oziroma v šestih ali več državah.

ZKI-1 določa tehnične, varnostne in organizacijske ukrepe, ki jih morajo kritični subjekti sprejeti za zagotavljanje

svoje odpornosti. Zakon vključuje tudi glavna sistemska določila glede zagotavljanja podatkovne podpore pri odločanju, zgodnjega opozarjanja in poročanja na področju kritične infrastrukture. Vzpostavlja podlago za oblikovanje sistema zgodnjega opozarjanja na področju kritične infrastrukture in mehanizma za prigrisatve izrednih dogodkov. Vladi Republike Slovenije nalaga imenovanje koordinacijske skupine za usklajevanje upravljanja izrednega dogodka na področju kritične infrastrukture, ki se aktivira ob izrednih dogodkih, kadar je potreben usklajen in učinkovit odziv na izredne dogodke. Posamezne določbe ZKI-1 se, tako kot tudi določbe direktive CER in Direktive o ukrepih za visoko skupno raven kibernetske varnosti (NIS2) v Uniji, navezujejo na določbe novega zakona, ki ureja področje informacijske varnosti, ter so medsebojno usklajene.

Na podlagi ZKI-1 bo poleg omenjene strategije in nacionalne ocene treba pripraviti tudi Uredbo o ugotavljanju kritičnih subjektov. S to uredbo bo vlada določila bistvene storitve, ki so na ravni Evropske unije že opredeljene z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2023/2450 z dne 25. julija 2023 o dopolnitvi Direktive (EU) 2022/2557 Evropskega parlamenta in Sveta z določitvijo seznama bistvenih storitev, ki je obvezujoča za vse države članice Evropske unije.

Z uredbo bodo določeni tudi nosilci sektorjev kritične infrastrukture, podsektorji in kategorije subjektov, izmed katerih bodo nosilci sektorjev ugotavljali kritične subjekte, ter mejne vrednosti kriterijev za ugotavljanje kritičnih subjektov. Nosilci sektorjev kritične infrastrukture bodo morali pri ugotavljanju kritičnih subjektov upoštevati strategijo o odpornosti kritičnih subjektov, rezultate nacionalne ocene tveganja za opravljanje bistvenih storitev ter predpisane kriterije in njihove mejne vrednosti. Kritične subjekte in njihovo kritično infrastrukturo bo določila vlada s sklepom, predvidoma do sredine julija 2026.

Kritični subjekti bodo morali na podlagi ZKI-1, podobno kot dosedanja upravljavci kritične infrastrukture, pripraviti oceno tveganja za bistveno storitev, ki jo zagotavljajo, ter na njeni podlagi sprejeti ukrepe za odpornost. Navedena ocena tveganja in predvideni ukrepi skupaj sestavljajo načrt kritičnega subjekta za odpornost. Novi zakon ohranja dosedanje rešitve, po kateri lahko vlada v primeru, ko kritičnemu subjektu naloži dodatne ukrepe, te ukrepe tudi financira. Poleg tega zakon določa dodatno obveznost: kritični subjekti morajo posredovati podatke Nacionalnemu centru za krizno upravljanje. Namen teh podatkov je zgodnje opozarjanje in podpora odločanju organom kriznega upravljanja ter vodenja pri odzivanju na izredne dogodke, ki vplivajo na opravljanje bistvenih storitev.

ZKI-1 bo veljal za javne in zasebne subjekte, ki jih bo vlada določila za kritične subjekte, ali za tiste, ki jih bo Evropska komisija določila kot kritične subjekte posebnega evropskega pomena. Določbe poglavij o odpornosti kritičnih subjektov in kritične infrastrukture, o kritičnih subjektih posebnega evropskega pomena in o nadzoru se za nekatere subjekte zaradi njihovega posebnega pomena oziroma preprečevanja podvajanja obveznosti ne bodo uporabljale. Prav tako se zakon ne uporablja za vsebine, ki jih opredeljuje zakon, ki ureja področje informacijske varnosti.

Ministrstvo za obrambo je kot pristojni nacionalni organ na področju kritične infrastrukture in enotna kontaktna točka odgovorno za usmerjanje in usklajevanje dejavnosti na tem področju. Direktorat za obrambne zadeve kritičnim subjektom zagotavlja podporo in strokovno pomoč, organizira izobraževanja in usposabljanja ter vaje.

Odpornost kritične infrastrukture je zelo pomembna za normalno delovanje države in družbe. Kritični subjekti bodo z izvajanjem določb ZKI-1 krepili svojo odpornost ter odpornost kritične infrastrukture, ki jo upravljajo, s tem pa zagotavljali neprekinjeno opravljanje bistvenih storitev. Tako bodo prispevali k odpornosti družbe, države in celotne Evropske unije.

VOJNE ZGODBE – UKRAJINA OD BLIZU

BESEDILO Janko Boštjančič

FOTO Alen Franetič in Eddy van Wessel

Avtor razstave Eddy van Wessel je opozoril, da Ukrajine nikakor ne smemo pozabiti.

V Parku vojaške zgodovine v Pivki je bila 27. novembra odprta nova fotografska razstava *Vojne zgodbe – Ukrajina od blizu*. K sodelovanju pri tem razstavnem projektu, ki prikazuje vojno v vsej njeni grozoti, je Park vojaške zgodovine povabil nizozemski nacionalni vojaški muzej. Fotografska razstava združuje fotografije, ki jih je na svojih obiskih frontnih črt in zaledja Ukrajine posnel priznani nizozemski fotograf Eddy van Wessel. Slovesnemu odprtju razstave je sledila projekcija filma Eddyjeva vojna (angl. *Eddy's War*) produkcijske hiše Zeppers Film & TV, ki ga je režiral Joost van der Valk. Film odstira pogled v zakulisje delovanja Eddyja van Wessla in prikazuje dogodke, katerih rezultat so fotografije, ki bodo v Parku vojaške zgodovine na ogled do pomladi.

Vojaški muzeji se po navadi posvečajo muzejski obdelavi vojn in vojnega dogajanja, ki je že minilo. Od kod torej zanimanje za aktualno vojno, za vojno, ki še traja? V Parku vojaške zgodovine smo prepričani, da smo z izbruhom vojne v Evropi in tudi z vse večjo grožnjo izbruha vojne večjih razsežnosti dobili novo, dodatno poslanstvo – opozarjanje na grozote vojne, na nepredstavljivo trpljenje, ki ga ta prinaša s seboj, in to ne samo vojakom. Vojna ne prizanaša nikomur, niti najbolj ranljivim skupinam prebivalstva ne. S sodobno tehnologijo in učinkovitejšimi oborožitvenimi sistemi se učinki vojne prenašajo tudi globlje v zaledje fronte. To bi obiskovalcem zelo težko bolje predstavili kot z razstavo fotografij Eddyja van Wessla, za katerega je fotografiranje strahot vojne življenjsko poslanstvo. Razstava Eddyja van Wessla ponuja pretresljiv vpogled v razdejanje, ki ga povzroča agresija, in v neskončno trpljenje prizadetega prebivalstva. Fotografije so rezultat njegove vztrajnosti, trme in iskrenega zanimanja za sočloveka. Vojna v Ukrajini ni njegova prva vojna – s svojim fotoaparatom je bil že na bojiščih Bosne, Čečenije, Iraka in Sirije. Nikoli se ni posvečal vojaškostrateškim vidikom operacij ali pa bil fasciniran nad močjo posameznih armad in njihove oborožitve. Čeprav ga pogosto opišejo kot vojnega fotografa, bi ga lahko označili za fotokronista posledic vojne. Povsod namreč poskuša v svoj objektiv ujeti trpljenje posameznikov, ki jih je zajel vrtnec vojne, in preizkušnje njihovega vsakdana. Sporočilo van Wesslovih fotografij je glasen protest proti grozljivosti in nesmiselnosti vojne. Eddy

van Wessel pa ne nagovarja le s fotografijo, njegovi so tudi podnapisi k fotografijam na razstavi, saj nihče ne zna in ne more bolje opisati trenutka, v katerem je fotografija nastala, kot on sam.

Razstavljene fotografije v Parku vojaške zgodovine so trenutno na ogled še v nizozemskem nacionalnem vojaškem muzeju in v galeriji Leica v Amsterdamu. Eddy van Wessel kot dokumentarni fotograf sodeluje s številnimi revijami po vsem svetu, kot so Stern, Paris Match, Le Monde 2, Spiegel in Washington Post. Za svoje delo je prejel številne prestižne nagrade, med njimi naziv fotograf leta, ki ga na Švedskem podeljuje komisija Årets Bild. Kar štirikrat pa je prejel nagrado za najboljšo fotografijo na prestižnem mednarodnem tekmovanju Srebrna kamera.

Razstavo v Pivki je odprl državni sekretar za mednarodne zadeve ter nacionalno in mednarodno varnost Vojko Volk, ki je bil tudi slavnostni govornik. Zbrane je opomnil, da prehitro pozabljamo. Podobno situacijo, kot jo

že več kot tisoč dni prestaja ukrajinski narod, smo Slovenci izkusili med drugo svetovno vojno in osamosvojitvenim procesom. V tej luči je poudaril, da bo Republika Slovenija zaradi prizadevanja za dolgoročni mir v Evropi Ukrajini pomagala, dokler bo potrebno. Eddy van

Fotografije ponujajo pretresljiv pogled v razdejanje, ki ga povzroča agresija.

Wessel se je ob odprtju razstave zahvalil Parku vojaške zgodovine, da so njegove fotografije na ogled tudi v tem delu Evrope. Pod vtisi zadnjega potovanja v Ukrajino, s katerega se je vrnil pred le nekaj dni, je opozoril, da Ukrajine nikakor ne smemo pozabiti – saj po končanih bojih deželo in njene prebivalce čaka dolgo okrevanje. Nizozemski veleposlanik Johan Verboom je izrazil ponos in občudovanje nad pogumom Eddyja van Wessla, ki s svojih potovanj v z vojno zaznamovane kraje Ukrajine prinaša fotografije, ki svetu pripovedujejo zgodbe s fronte in iz zaledja. Poudaril je, da mora svet ne le videti in slišati te zgodbe, temveč zaradi njih tudi ukrepati in Ukrajino podpreti pri obrambi svoje države. Veleposlanik Ukrajine v Sloveniji Andrii Taran je izpostavil trpljenje in smrt zaradi ruskih napadov ter sistematično uničevanje šol, univerz, cerkev in drugih objektov kulturne dediščine, ki predstavljajo jedro nacije. Tudi on je pohvalil pogum Eddyja van Wessla, ki tvega svoje življenje, da ljudem na svobodi prinaša vesti iz Ukrajine, kjer se borijo za ohranjanje te iste vrednote.

Fotografsko razstavo smo v Parku vojaške zgodovine dopolnili še s predstavitev ene izmed vojnih zgodb – z zgodbo sirotišnice otrok luganske regije št. 2, ki je našla zatočišče v vasi Slavina, le pet kilometrov od parka. Ustanova se je v primežu vojnega nasilja znašla že leta 2014, ko so jo separatistične sile poskušale deportirati v Rusijo. Le odločnosti in pogumu predstojnice sirotišnice dr. Kateryne Dontsove gre zasluga, da so se otroci vrnili v Ukrajino. Sirotišnica je bila ponovno vzpostavljena v mestu Severodoneck, od koder pa se je morala zaradi ruske agresije februarja 2022 čez noč preseliti v Lvov na zahodu Ukrajine. Tam so bile razmere zaradi pogostih raketiranj zelo hude. Po zaslugi humanitarne akcije, ki sta jo organizirala Zveza

Sporočilo fotografij je glasen protest proti grozljivosti in nesmiselnosti vojne.

prijatelj mladine Ljubljana Moste - Polje in Pop TV, ter sodelovanja Urada Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov s pristojnimi ukrajinskimi organi in ukrajinskim veleposlaništvom v Sloveniji je bila sirotišnica v začetku maja 2022 preseljena v Slovenijo. Zahvaljujoč prizadevanjem Civilne zaščite, Občine Postojna, Srednje gozdarske, lesarske in zdravstvene šole Postojna, predvsem pa Krajevne skupnosti Slavina, ki je za namestitev ponudila vaški kulturni dom, je bila v Slavini omogočena udobna namestitev za dvajset ukrajinskih sirot, takrat starih od enega do šest let. Poleg otrok se je v Slovenijo preselil tudi del osebja sirotišnice – osem medicinskih sester in varušek ter tri zdravnice.

30 LET VOJAŠKEGA ŠPORTA

BESEDILO Petra Apšner

FOTO Bruno Toič

V četrtek, 5. decembra, je Športna enota Slovenske vojske na slovesnosti na Brdu pri Kranju zaznamovala 30 let svojega delovanja. Dogodek je bil posvečen zgodovini in dosežkom enote, ki že tri desetletja pomembno prispeva k razvoju športa v Slovenski vojski ter podpira vrhunske športnike na njihovi profesionalni poti.

Športna enota Slovenske vojske že tri desetletja zagotavlja podporo vrhunskim športnikom in skrbi za telesno pripravljenost pripadnikov vojske. S svojim delom ne prispeva le k izboljšanju telesne pripravljenosti, temveč tudi k ugledu Slovenske vojske doma in v tujini. Ob jubileju so se navzoči ozrli v preteklost, hkrati pa izrazili optimizem glede prihodnosti enote, ki ostaja steber športne dejavnosti in pripravljenosti v Slovenski vojski. Slovesnosti so se udeležili visoki gostje, med njimi minister za obrambo mag. Borut Sajovic, načelnik Generalštaba Slovenske vojske generalpodpolkovnik Robert Glavaš, poveljnik sil Slovenske vojske brigadir Boštjan Močnik, nekdanji poveljniki Športne enote, predstavniki športnih zvez in športniki reprezentanc Slovenske vojske. Brigadir

Poveljnik sil je izpostavil posebno vlogo Športne enote.

Močnik je v svojem nagovoru poudaril pomembno vlogo Športne enote, ki s svojim delom prispeva k optimalni pripravljenosti pripadnikov Slovenske vojske. Izpostavil je tudi vizijo enote, ki prerašča svoje temeljno poslanstvo in se razvija v središče športa, pripravljeno na nove izzive ter sodelovanje s strokovnimi ustanovami. Poveljnik Športne enote podpolkovnik Bojan Kovič je ob tej priložnosti predstavil razvoj enote od njene ustanovitve do danes ter poudaril njeno prihodnje poslanstvo. Po njegovih besedah enota postaja nosilec razvoja športne dejavnosti za celotno Slovensko vojsko. »S celovitim pristopom bomo še naprej gradili močne, pripravljene in povezane vojaške sile ter podpirali vrhunske športnike na njihovi profesionalni poti,« je še povedal Kovič.

V okviru slovesnosti je potekala okrogla miza, na kateri so sodelovali trije dobitniki olimpijskih medalj – nekdanja smučarska tekačica Petra Majdič in športni strelec Rajmund Debevec, ki sta bila tudi pripadnika Športne enote Slovenske vojske, ter slovenski kajakaš na divjih vodah Peter Kauzer, ki je danes zaposlen v enoti. Olimpijci so delili svoje izkušnje in spregovorili o pomenu športnega usposabljanja v Slovenski vojski. Posebej so poudarili, da so se teh usposabljanj vedno veselili, saj so na njih doživeli številne trenutke, ki jim še danes ostajajo v lepem spominu.

Na slovesnosti so tudi podelili medalje, plakete in zahvale najzaslužnejšim pripadnikom enote za njihove dosežke ter prispevek v zadnjem obdobju. Prireditel sta obogatila nastop big banda Orkestra Slovenske vojske z vokalistko Majo Keuc in spremljajoči kulturni program. Ob 30-letnici Športne enote so na Ministrstvu za obrambo odprli tudi priložnostno razstavo, posvečeno zgodovini in dosežkom Športne enote. Ob tej priložnosti je izšel tudi zbornik, v katerem so predstavljeni razvoj enote in njeni najpomembnejši mejniki.

Podpolkovnik Kovič je podelil priznanja najzaslužnejšim.

Z NAMI ŽIVLJENJE TEČE DALJE

BESEDILO IN FOTO Petra Apšner

V petek, 6. decembra, so se pripadniki Slovenske vojske množično udeležili prostovoljne krvodajalske akcije, ki je v petih centrih za transfuzijsko medicino po Sloveniji, in sicer v Ljubljani, Mariboru, Izoli, Trbovljah ter na Jesenicah, potekala pod geslom *Z nami življenje teče dalje*.

Slovenska vojska se redno odziva na potrebe po dopolnjevanju krvnih zalog, ki so zelo pomembne za slovenske bolnišnice. Pripadniki tudi tokrat niso razočarali in so s svojo solidarnostjo prispevali k zagotavljanju zadostnih količin krvi, ki rešujejo življenja številnih ljudi. Višja vojaška uslužbenka XI. razreda Anica Škoda, ki je kri darovala prvič, je ob tej priložnosti povedala: »Že dolgo

sem razmišljala, da se udeležim ene izmed akcij, in ta danes je bila več kot odlična priložnost.« Nekateri so kri darovali prvič, drugi pa se krvodajalskih akcij udeležujejo že več let. »Rad se odzovem na take akcije, saj gre za dober namen. Do zdaj sem kri daroval že približno petnajstkrat in akcij se bom z veseljem še udeleževal,« je po odvzemu povedal višji praporščak Tomaž Mihelič. Nadporočnik Andrej Hostnik iz Letalske šole pa je poudaril plemenitost tega dejanja: »Z veseljem sem daroval kri, saj se mi zdi, da s tem naredimo nekaj plemenitega za sočloveka.« Krvodajalske akcije, kot je bila ta, so zelo pomembne za slovenski zdravstveni sistem, saj omogočajo zdravljenje pacientov, ki potrebujejo transfuzijo krvi.

STOJEČE OVACIJE V CANKARJEVEM DOMU

BESEDILO Petra Apšner, FOTO Bruno Toič

V nedeljo, 15. decembra, je Cankarjev dom v Ljubljani gostil čaroben božično-novoletni koncert Orkestra Slovenske vojske. Pod taktirko izjemnega Mitje Dragoliča je orkester poslušalce s prepletom klasične dunajske elegance in optimističnega mediteranskega melosa popeljal v praznično vzdušje.

Program večera je bil prava paša za ušesa. Mogočne uverture, lahkotni valčki in nagažive polke so ustvarili klasično razpoloženje, značilno za praznične koncerte v tem času. Orkestru se je na odru pridružil trio Vivere, katerega izvedbe so pričarale kanček mediteranskega vetra in občutek topline, ki je razsvetlil zimski večer. Vzdušje,

prežeto z optimizmom in upanjem, je občinstvo povsem prevzelo, kar so zbrani izrazili z dolгими stoječimi ovacijami. Orkester je s svojim muziciranjem dokazal, da lahko glasba združuje ljudi ter prinaša svetlobo in veselje v najtemnejši del leta. Koncert v Cankarjevem domu je bil eden izmed vrhuncev letošnjega decembra, ko Orkester Slovenske vojske v prazničnem duhu razveseljuje poslušalce po vsej Sloveniji. Poleg prestolnice so izvedli božično-novoletne koncerte še v Murski Soboti, Dravogradu in na Jesenicah, povsod pa so bili deležni toplega sprejema ter navdušenja publike.

DOMOVINSKI DAN NA LENTU

BESEDILO Petra Apšner, FOTO Bruno Toič

V soboto, 14. decembra, je v Sodnem stolpu na Lentu v organizaciji veteranskega društva MORiS potekala prireditev Domovinski dan – praznujmo skupaj. Ob tej priložnosti je zbrane nagovoril tudi minister za obrambo mag. Borut Sajovic. Na dogodku so obujali spomine na zgodovinske trenutke osamosvajanja Slovenije, ko je leta 1990 »prvič zadišalo po Slovenski vojski«.

Minister je v slavnostnem nagovoru poudaril pomen enotnosti Slovencev v najtežjih zgodovinskih prelomnicah – od bojev generala Rudolfa Maistra do osamosvojitve leta 1991. Izpostavil je, da so bile te prelomnice dosežene s skupnimi močmi, vizijo in pogumom. Posebno

pozornost je namenil posodobitvi Slovenske vojske in skrbi za mlade generacije, ki bodo gradile varno in stabilno prihodnost Slovenije. Ob koncu je poudaril, da je varnost temeljna vrednota, ki združuje vse državljane in državljane Slovenije, ter dodal, da smo skupaj najmočnejši. Dogodek, ki ga je spremljal bogat glasbeni program, je bil priložnost za krepitev domovinske zavesti in spodbudo k enotnosti, ki je zelo pomembna za prihodnost naše države.

30-LETNICA ZVEZE SLOVENSКИH ČASTNIKOV

BESEDILO SSK in Jani Zore

Zveza slovenskih častnikov je v četrtek, 28. novembra, v Kulturnem centru Primoža Trubarja v Šentjerneju s slavnostno akademijo in podelitvijo jubilejnih priznanj zaznamovala 30-letnico svojega delovanja. Priznanja so prejela območna združenja, ki so del zveze že vse od njenega začetka. Ob tej priložnosti je zbrane nagovoril minister za obrambo mag. Borut Sajovic, ki je poudaril izjemen pomen organizacije za obrambo ter se zahvalili predsedniku zveze generalmajorju Dobranu Božiču in članstvu za njihovo neprecenljivo delo. Zbrane je pozdravil tudi šentjernejski župan Jože Simončič.

Zveza, ki združuje aktivne in upokojene častnike ter podčastnike Slovenske vojske, že tri desetletja neguje vrednote, kot so odgovornost, disciplina, strokovnost in zvestoba. Njeni članice in člani skrbijo za povezovanje generacij ter sodelovanje s civilno družbo, da ostajajo vrednote domoljubja in miru trdno zasidrane v družbi. Predsednik zveze generalmajor Dobran Božič se je ob tej priložnosti zahvalil vsem članom, nekdanjim predsednikom in podpornikom zveze za 30 let predanega dela. Izpostavil je, da zveza vsako leto izvede številne dejavnosti, med drugim obišče več 100 šol in mladim predstavi vojaški poklic, poleg tega pa je dejavna tudi pri odzivih na naravne nesreče.

Kot slavnostni govorec je na akademiji spregovoril minister mag. Sajovic, ki je izpostavil pomen povezovanja in skupnega delovanja za dosego skupnega cilja, to je varnost in dobrobit naše države. Del teh prizadevanj je že 30 let tudi Zveza slovenskih častnikov. Minister je še dejal, da nas ljubezen do domovine združuje in povezuje, ter opozoril, da se spoprijemamo z velikimi varnostnimi izzivi, na katere moramo biti pripravljeni. Ob tem pa se je treba zavedati tudi pomena učinkovitega obrambno-varnostnega sistema. Minister je izrazil zadovoljstvo, da se v zadnjih letih stanje v Slovenski vojski izboljšuje, modernizacija se pospešeno nadaljuje, spodbudni pa so tudi kadrovski trendi. Ob koncu se je zvezi zahvalil za vso podporo.

Na slovesni akademiji je generalmajor Dobran Božič podelil jubilejna priznanja 21 združenjem z več kot 30 leti delovanja v samostojni Sloveniji, med njimi tudi hrastniškemu. To se je po osamosvojitvi Slovenije leta 1992 v Hrastniku oblikovalo pod vodstvom majorja Jožeta Zorčiča. Že v prvem letu je povežalo več kot polovico lokalnih častnikov in podčastnikov, z leti pa je postalo prepoznavno v lokalni in širši skupnosti ter ima trenutno 144 članov.

Spodbudna misel

JANUAR IN JANUARIJ

Ime prvega meseca v letu izhaja iz latinskega priimka Ianuarius. Ta pa izhaja iz poganskega poimenovanja boga Jana, ki ima dva obraza. Ta predstavljata dva vidika – preteklost in prihodnost. Iz tega lahko sklepamo, da je sedanjost simbolično »prepustil« nekomu drugemu.

Imamo tudi svetnika s tem imenom. Sveti Januarij je živel konec 3. stoletja. Ker je živel in deloval v okolici Neaplja, je postal zavetnik mesta, ki še danes na

edinstven način živi med tamkajšnjimi prebivalci ter dejavno sooblikuje njihovo vsakdanje življenje. Njegovi značilni atributi so dve steklenički, ki vsebujeta svetnikovo kri, in škofovska palica. Ampuli sta pomembnejši od palice, saj se vsebina stekleničk vsako leto trikrat – 1. maja, 19. septembra in 16. decembra – utekočini, ko ju približajo svetnikovi glavi. Pojav je znan kot čudež svetega Januarija. Če se kri utekočini, ni razloga za skrb. Če pa se to ne zgodi, je to razumljeno kot napoved nevarnosti, preizkušnje ali česa podobnega.

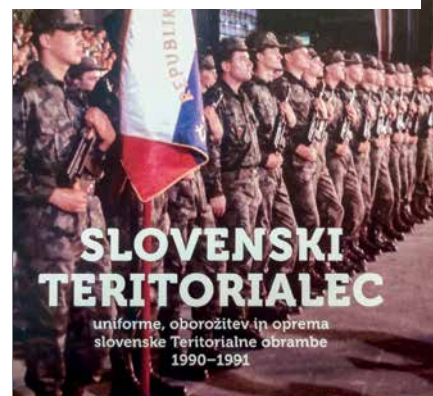
Tudi letošnje leto ne bo drugačno od preteklih. Ne glede na to, ali se čudež svetega Januarija zgodi ali ne, smo sami odgovorni za to, da sedanjosti ne prepuščamo napovedim iz preteklosti in naključjem prihodnosti. Zgledujemo se lahko po svetem Januriju, ki je dal svoje življenje za svoje sobrate in soljudi. Spodbujal jih je v veri, upanju in ljubezni. Razdal se je za vsakdanjega človeka, ga opogumljal ter potrjeval v dobrem, lepem in svetem. Prav v tem moramo tudi mi spodbujati drug drugega in se podpirati, da bomo lažje kljubovali vsem preizkušnjam, ki imajo korenine v preteklosti, in tistim, ki so še pred nami.

Vse to je mogoče in celo zelo uspešno, če se temu posvetimo s srcem in v veselju.

Srečno in vse dobro, lepo in sveto voščim bralkam in bralcem ter ustvarjalcem Revije Slovenska vojska.

Dejan Glavač, VVIK

Prebrali smo knjigo ROKA FILIPČIČA IN MATJAŽA RAVBARJA

Knjiga *Slovenski teritoriallec: uniforma, oborožitev in oprema slovenske Teritorialne obrambe 1990–1991* avtorjev Roka Filipčiča in Matjaža Ravbarja je nastala s podporo Vojaškega muzeja Slovenske vojske, katerega poslanstvo je ohranjanje vojaške ter vojne kulturne dediščine. Snovanje knjige je temeljilo na zamisli o predstavitvi uniform, oborožitve in vojaške opreme, ki so bile uporabljene pri obrambi plebiscitarne odločitve slovenskega naroda za samostojnost ter neodvisnost države. Ker je bila ta naloga preobsežna, sta se avtorja osredotočila predvsem na vojaški del. Predstavila sta čas osamosvajanja Slovenije od maja 1990 do oktobra 1991, čeprav nekateri predstavljeni predmeti pričajo o tem, da je bilo to časovno obdobje daljše.

Knjiga je razdeljena na dva dela. V prvem teoretično-zgodovinskem delu avtorja razložita osnovne pojme in predstavita zgodovinski okvir Teritorialne obrambe. V drugem delu pa predstavita uniforme, oborožitev in opremo pripadnikov slovenske Teritorialne obrambe ter njihove tehnične lastnosti. Knjižno delo je opremljeno s fotografijami in risbami, v prilogi pa so zbrane različne akcijske fotografije pripadnikov takratne Teritorialne obrambe.

Neža Šuligoj, KIZC

PREDNOVOLETNO SREČANJE UPOKOJENCEV LETOS SPET V LJUBLJANI

BESEDILO Petra Apšner, FOTO Bruno Toič

V ponedeljek, 9. decembra, je v Vojašnici Edvarda Peperka v Ljubljani potekalo že tradicionalno prednovoletno srečanje upokojenih pripadnikov Slovenske vojske in uslužbencev Ministrstva za obrambo. Zbrane sta ob tej priložnosti nagovorila obrambni minister mag. Borut Sajovic in predsednik Društva upokojencev Ministrstva za obrambo brigadir v pokoju Milan Obreza.

Dogodek, ki že več let povezuje generacije, je bil tudi tokrat priložnost za druženje, izražanje spoštovanja in krepitev vezi med nekdanjimi in aktivnimi pripadniki Slovenske vojske ter zaposlenimi v obrambnem sistemu. Srečanje je potekalo v sproščenem vzdušju, ki ga je obogatila glasba male jazzovske zasedbe Orkestra Slovenske vojske. Organizatorji pa so poskrbeli tudi za kulinarčno razvajanje. Dogodek sta z nagovoroma počastila obrambni minister mag. Borut Sajovic in predsednik Društva upokojencev Ministrstva za obrambo Milan Obreza. Minister Sajovic je izrazil globoko hvaležnost upokojenim pripadnicam in pripadnikom za njihov prispevek k obrambnemu sistemu Slovenije. Ob tem je poudaril, da njihovo delo in predanost ostajata neizbrisani del zgodovine Slovenske vojske ter ključnega pomena za ohranjanje obrambnih vrednot in identitete. »Z društvom odlično sodelujemo in si obetamo uspešno nadaljevanje tudi v prihodnje,« je poudaril minister ter zbrane spodbudil k nadaljnjemu povezovanju in sodelovanju z aktivnimi pripadniki. Ob koncu je vsem zaželel vesele, mirne in topline polne praznike v družbi najbližjih. Milan Obreza pa je poudaril pomen takih dogodkov, ki krepijo medsebojne vezi, spodbujajo ohranjanje tradicije in zagotavljajo, da se izkušnje ter modrost starejših generacij ne izgubijo. Pohvalil je sodelovanje z Ministrstvom za obrambo in poudaril pomen nadaljnje podpore upokojenim pripadnikom.

Dogodek je bil obarvan tudi z dobrimi željami za prihajajoče leto. Zbrani so si zaželeli veliko zdravja, sreče in osebnih uspehov, ob tem pa izrazili upanje, da se bodo tudi v prihodnje redno srečevali in ohranjali dragocene vezi, ki jih povezujejo. Srečanje je znova potrdilo, da so tradicija, medgeneracijsko sodelovanje in spoštovanje temeljni stebri slovenskega obrambnega sistema. Dogodek v Vojašnici Edvarda Peperka je bil lep uvod v praznični december ter simbol spoštovanja do vseh, ki so v preteklosti soustvarjali obrambni sistem Republike Slovenije.

REVIJA SLOVENSKA VOJSKA JE INTERNO
INFORMATIVNO GLASILO O VOJSKI,
OBRAMBI TER ZAŠČITI IN REŠEVANJU.

UREDNIK: Marko Pišlar

NOVINARKI: Jerneja Grmadnik in Petra Apšner

FOTOGRAF: Bruno Toič

LEKTORIRANJE: Natalija Krese

TAJNICA UREDNIŠTVA: Milena Topolovec

NASLOV UREDNIŠTVA

Vojkova cesta 55, 1000 Ljubljana

Telefon: +386 1/471 26 62

Faks: +386 1/431 12 42

Elektronska pošta: urednistvo.sv@mors.si

OBLIKOVNA ZASNOVA: Agencija Adeo

OBLIKOVANJE

IN LIKOVNO-TEHNIČNO UREJANJE:

Polona Čelhar, Lepa reč

TISK: Tiskarna Skušek, d. o. o.

NAKLADA: 8000 izvodov

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI: Bruno Toič

Prispevki, objavljeni v reviji, niso uradno
stališče Ministrstva za obrambo.

Nenaročenega gradiva in fotografij
ne vračamo.

Naslednja številka izide 27. januarja 2025.

SPREMLJAJTE NAS NA DRUŽBENIH OMREŽJIH.

Revija Slovenska vojska je
članica Evropskega združenja
vojaških novinarjev (EMPA).

**Vesele
božično-novoletne
praznike in srečno,
zdravo ter uspešno
novo leto 2025.**

Uredništvo Revije Slovenska vojska